

SLOVENE

Koncertni Kasetofon
Kasetofon pettivrsta (30 mm)
Široka la 3 mm visoka ali sfo
prostor
na eukrat . . . po K 1-20
Pri naročilu nad 10 obje
poyat.
Najmanjši oglas 50/60mm K 2
Poslano:
Kasetofon pettivrsta K 2
Ishaja vaak dan izvzemli po
nodeljek in daz po praznik
ob 3. uri zjutraj.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kaptlarjevi ul. 8. — Račun poštno hrana, ljubljanske št. 650 na naročnine in št. 348 na oglaševanje, avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bozn.-hara. 7563.

V Parizu.

I.

II.

III.

Dr. S. J.:

In Gorka?

Ziljska dolina — izgubljena!

In še bolj nas boli, to, da je za Jugoslavijo zdravo, nadarjeno zilijsko ljudstvo izgubljeno za vedno če pripade Nemški Avstriji. Nemčurstvo se je ravno v teh najbolj obmejnih krajih precej razpačilo. Ugo-

goviti pa moramo tudi, da je v Zilski dolini število zavednih Slovencev precej veliko, večje kot se navadno misli. Poudarjam tudi to, da so Slovenci v Zilski dolini kompaktno naseljeni. Ni tam nobenih takozvanih nemških jezikovnih otokov, kakor se včasih misli in govori. Škoda tega nadarjenega ljudstva, ki kaže toliko razumevanja za napredno gospodarstvo in trgovino.

In koliko narodnega premoženja zgubimo z Zilsko dolino! Kdo ne pozna tistih krasnih velikih gozdov, pašnikov in planin? Tako lepo napredno urejenih planin najdeš le še na Zg. nemškem Koroškem in Tirolskem. Zato pa cvete tudi živinoreja. Znani so zilski konji! V zilski dolini ima vsak kmet precej lepega gozda. Razen nekaj malo izjem so tam skoro vse kmetije srednje velike, dobro situirane. Koliko krepkih davkoplačevalcev nam gre v izgubo!

Z lepo, bogato Zilsko dolino zgubimo tudi kraje, v katerih je slovenski narod do danes ohranil in spoštoval lepe narodne običaje pradedov in ohranil lepo znano zilsko narodno nošo.

Nemčurji — in kmalu bodo Nemci — bodo svetu kazali »Zilski narodni ples pod lipo.« Ti se bodo ponašali s našim narodnim blagom!

To nas boli, da bodo kraji, kjer je sanjal sanje o vseslovenski vzajemnosti veliki Slovan Matija Majar, kraji, kjer je tekla zibelka pesniku-učenjaku Zarniku, kraji, kjer je dom našega koroškega prvoboritelja in narodnega mučenika Grafenauerja, kmalu, kmalu ponemčeni...

»In ne bo več to naš dragi, ljubi dom.«

Dr. Jos. Oblak:

Celovec.

Cela Koroška je tako lepo zaokrožena geografska celota, da se nam vidi ta neizrekljivo krasna dežela s svojimi specifičnimi terasami v podolju, na vseh straneh pa opasana od markantnega, izredno raznoličnega in slikovitega gorovja, — skoro nedeljiva. Toda le za prvi hip. Že ljudstvo samo jo deli v Gornjo in Spodnjo Koroško, katerih vsaka ima svoja več ali manj medsebojno neodvisna gospodarska središča. Lahko trdimo, da je ravno narodno gospodarstvo to navidezno nerazdružno celoto faktično že davno razdelilo in tako razne geografe in geologe (Krebs), katerim se vidi ta deželica raz njih stališča ena najindividualnejših zaokroženih geografskih celot, — postavilo, da se tako izrazim, na laž...

Orjaški venec gora vseh tvorb venča to izrazito planinsko deželo: Visoke Ture, Noriške Alpe na severu, Julske, Karavanke na jugu itd. Kdo bi jih vse našteval!

Vzdolž te dežele, ki je nagubani, čez sredo zategnjeni vreči podobna, poteka širčica in zopet ožiča se dolina mogočne Drave, ki doseže v slovenskem Rožu višek prirodne lepote.

Severno nad Rožem, ločena po prijaznem sredogorju, pa se nekako v sredini te dežele širi takozvana »celovška kotlina«, o kateri v zadnjem času mnogo govorijo in pišejo in ki pomenja lajku-politiku ono ravnino okoli Celovca s kotlino onega bajnega svetovnoznane jezera, ki ga obkroža razmeroma nizko, a tem ljubkejšje gozdnato gričevje.

Z geološkega stališča pa zapopada »celovška kotlina«, ki jo je izdolbel nekdanji ledenik, ono ravnino z vsemi sredogorji in griči, ki se razteza — od Beljaka pa doli do Spodnjega Dravograda — torej cel tisti ogromen in razsežen used med noriški Alpami in Karavankami z vsemi jezeri, ki so nastala v njem: vrbskim, baškim, osojskim i. dr.

Nekako v sredi te kotline je posejana na ravnem polju, oddaljena nekaj kilometrov od iztočnega brega jezera, prestolnica koroška — Celovec, ki se le na severozahodnem delu naslanja na nizko, z razglednim stolpom venčano Križno goro, ki je prelep odrastek gozdnatega hribovja. Leži ob rečici Glini, ki priteče v celovško ravnino od severa iz široke doline, kjer namaka naše sveto gosposvetsko polje. Pa ni bilo to mesto, od nekdanj znamenito kot glavno mesto dežele, saj je še v 12. stoletju le skromen trg »Chlagenvurt«, katero ime je nastalo baje iz slovenskega »Cvelovec« in ne iz »Glanfurt«, kakor to hočejo nekateri. Pa pustimo to razlaganje filologom!

Št. Vid zgoraj v glinski dolini, že nad gosposvetskimi poljem nad skrajnim koncem na sever segajoče geološke celovške kotline je tisto staroslavno mesto, ki je bilo nekdanj deželno stolno mesto še v 13. stoletju. Koroški Kranji! Celovec je dobil šele od vojvode Bernarda mestne pravice in bil obdan z močnim zidom, katerega ostanki se vidijo še danes na nekaterih krajih mesta.

Smelo trdimo, da je Celovec postal šele po Slovencih slaven in da ima le kot slovensko mesto svojo znamenito zgodovino.

Mesto ima danes nad 30.000 prebivalcev. Na zunaj s syopo najbližjo okolico (iz-

vzemši jezero, ki je komaj 4 km oddaljeno in sega potem celih 20 km na zapad) ne nudi nič posebnega; ima pač več lepih cerkev, nekatera krasna poslopja — med njimi palače družbe sv. Mohorja — nekaj krasnih hotelov in lepih kavarn iz novejšje dobe, vidnih znamenj mahoma in zmagovito razvijajočega se tujskega prometa, leta 1910, zgrajeno moderno gledališče, glasbeno šolo (Musikvereinssäle), realko, gimnazijo, par znamenitih spomenikov, med njimi monumentalni vodnjak z zmagajem, lepe drevorede, električno cestno železnico in okoli deset tovarn. Mestna župna cerkev iz leta 800, pozneje vsled potresa deloma porušena, a zopet pozidana, s svojim daleč vidnim visokim zvonikom bo pač ostala vedno znamenitost prve vrste. Celovški muzej hrani poleg knežjega kamna neprecenljive stare spomenike in zbirke. Ne smemo pozabiti na tem mestu, omeniti takozvanega »celovškega rokopiša«, ki je nastal v 15. stoletju in ki ga hrani »Geschichtsverein«, pisan z nemškimi črkami, obsegajoč »očenaš«, »češčeno Marijo« in »vero« z znamenitimi aoristovskiimi oblikami.

Da nima Celovec v svoji dolžini tiste ga pravilčno-lepega jezera s svojimi sanjaviimi bregovi in onstran satniškega sredogorja (Osojnice?), na jugu našega Roža, ki ga moramo tudi šteti k bližnji okolici — ne bi se mogel kosati Celovec po svoji legi z lepo našo belo Ljubljano in njeno okolico. Toda Rož in Vrbsko jezero ga uvrščata med najlepša, najznamenitejša jugoslovanska mesta brez ozira na velikansko gospodarsko važnost, zlasti tudi v tujsko prometnem oziru, za celo Jugoslavijo.

Nevenljiva pa je slata te stare slovenske metropole po zgodovini našega narodnega preporoda. V tisti idealni dobi je postal Celovec mahoma središče vsega našega narodnega, političnega in kulturnega življenja, ki je skoz celo vrsto let dajal pravec vsemu slovenskemu kulturnemu in narodnostnemu pokretu — bila je to zanosna doba, ko smo šteli dve tretjini slovenskega celovškega prebivalstva, čegar potomci so postali žal renegati in naši sovražniki. Iga kdo bi v tem slovesnem trenutku, ko plapolala nad tem starim slavim središčem naše kulture zopet slovenska trobojnica, raziskoval vzroke temu žalostnemu dejstvu! Kar je bilo, je bilo!

Celo pozneje »nemški« Celovec ni mogel prezreti docela znamenitih slovenskih mož: saj so imenovali ulico Pavličovo (po škofu Pavliču), Ahacljevo, Pernhartovo in — least not least — Košatovo po slavem Tomažu Košatu, ki je bil končno tudi Slovenec doma tik pod Celovcem iz Vetrinja, vsaj sramoval se ni tega nikoli povedati!

Anton Janežič, Anton Martin Slomšek, Andrej Einspieler, Urban Jarnik, Matija Majar-Ziljski i. dr. poleg že imenovanih so imena, ki se danes svetijo k nam iz one dobe in dobivajo danes novega bleśa in sijaja. Bolj nego kdaj poprej so nam danes draga in — sveta!

Saj ste bili ravno Vi, koroški velmožje, ki ste prvi v oni dobi izrekli besedo čudodelno — Jugoslavija in zanjo trpelil! Kdo izmed Vas, častitljivi stari možje slovenski, ki ste videli, kako je rušila naša germanizacija takorekoč pred Vašimi očmi zadnje stebre slovenstva, kdo izmed Vas je slutil, da bo 6. junija leta 1919 nad Vašimi grobovi zaplapolala slovenska in srbska jugoslovanska trobojnica? Nad tistim starim celovškim mestom, kjer so nekdanj trepetala Vaša srca strahu za — bodočnost ljubljene naroda! Slava Vam in tistim jugoslovanskim junakom, ki so je dvignili in za njo — krvaveli!

Proračunska razprava.

Belgrad 31. V. 1919.

V »Nar. predstavništvo« je nujni predlog finančnega ministra za dovolitev trimesečnega provizorija tvoril razpravno tvarino za tri seje: sredo, petek, sobota. Razprava sama je imela bistveno samo dva nepričakovana momenta, namreč govor socialnodemokratskega poslanca in poverjenika Kristana in starčevićjanca Peršiča, sicer pa se je razvijala v običajno kritiko politične smeri in uprave naše vlade.

Neugoden vpliv — vsled žaljivega to na — Kristanovega govora smo že označili. Ravno tako neprimerno njegovo ravnanje glede Koroške, ko je v »Nar. predstavništvo« napadal našo vojsko ravno isti čas, ko je ta začela iz lastne moči prodirati in je v junškem pohodu izsilila zadoščanje za neprestane krivice in žalitve nasproti naši celokupni državi in je tudi rešila naše trpeče slovenske brate izpod tujega barbarstva. Mi imamo o slovenskem delu naše socialne demokracije še vedno boljše mnenje, kakor nam ga je hotel vsiliti g. Kristan, ki je šel očividno za drastičnimi izrazi, pa je tako prav nepotrebno sekundiral nemškimi koroškimi, odnosno alpskim neznosnim šovinistom in okrutnežem, pa tudi nacionalizirani nemško-

avstrijski socialni demokraciji, katere pošilja na Koroško iz vseh alpskih pokrajin baterije in moštvo.

Ker je v petkovi seji poslanec Sušnik kot govornik »Jugosl. kluba« ostro zavrnil to početje, je skušal socialni demokrat Bukšeg ščititi in popraviti utis Kristanovega govora.

»Jugoslav. klub« nima po svojih načelih in po svojem gospodarskem programu prav nobenega vzroka, da bi se vzemal za militarizem kot tak; nasprotno: on je za popolno preustrojitev državne obrambne institucije, že iz enostavnega vzroka, da se iznebimo velikih bremen, dosežemo ravnovesje v državnih financah in uporabljamo vsote za znižanje davčin ter uporabimo taiste v gospodarski in duševni napredek celotnega našega naroda. Toda klub kot reprezentant slov. kmet-skega ljudstva ne more in ne sme dovoliti, da bi prišlo življenje in imetje našega ljudstva v nevarnost, da bi tujci tlačili in izžemali naše ljudi. »Jugosl. klub« tudi vidi, kako obvelja v Parizu načelo narodom pravičnega miru: le tam, kjer si ga ti sami izsilijo, zato mora dovoliti začasno državi najuspešnejša sredstva za obrambo svete nam naše narodne lastnine. Ako je nemško-avstrijskim nacionalcem in socialistom vredno posluževati se vojske in okrutnih sredstev za naše zaslužnje, je naša sveta dolžnost, skrbeti za uspešno obrambo. Naj odpokliče nemško-avstrijska vlada svoje tolpe in nam pripozna pravično mejo, pa je konec razprtij in naši ljudje je gredo lahko domov. Iz tega stališča je govoril tudi govornik »Jugosl. kluba« prof. Sušnik, opozarjal vladu še na nekatere druge potrebe in zahteve ter posebej naglašal zadovoljstvo kluba nad ono točko v drž. proračunu, ki nam omogoči lastno vseučilišče in tehniko.

Starčevićjancu Peršiču ni bil všeč celoten proračun iz »državno-pravnega« stališča in posebej ne zaradi dotiranja slovenskih pokrajin. Sicer finančno tehnično prav nič ni dokazal, kljub temu, da je veliko kričal, pač pa je najjasnejše pokazal svojo osebno in strankarsko mržnjo do Slovencev. Njegova in njegove stranke stvar pa je, ako hoče tako nestvarno delovati le zato, da vzbuja najpoglejšo zavist. Naj bi raje iskal pota in sredstev, da ob visokih političnih frazah hrvatski del našega troimenega naroda ne bo ginil pod madžaronsko-židovskim izsesavanjem. Zidovstvo, to je tema gospodje, ki se ga lotite iz gospodarskega in polit. stališča, pa nam ne boste imeli vzroka in časa zavidati tisti košček kruha, ki ga dobimo z državne mize v proračunu za naše kulturne in gospodarske potrebe. Neutemeljenost Peršičevega stališča so z medključno ostro zavračali slov. poslanci obeh strank in za njim je vstal finančni minister, ter tako stvarno in lepo zavrnil govornika, da je žel pritrjevanje, kakor ga še v tej zbornici ni imel.

K proračunskemu provizoriju je govorila še cela vrsta govornikov, ki so izražali svoje želje in svojo kritiko, končno pa je bil provizorij dovoljen z vsemi glasovi proti glasovom socialnih demokratov.

Narodno predstavništvo.

LDU, Belgrad, 6. junija. Predsednik dr. Draža Pavlovič otvori sejo ob 9. uri 45 min. Po obavljenih formalitetah naznani tajnik, da je minister Kramer predložil zakonski predlog o objavljenju zakonov in uredeb.

Zbornica preide k dnevnemu redu, k drugemu branju zakonskega načrta o proračunskih dvajstajstih. A. Kristan (socialist) predlaga, da se naknadno upostavi oblast finančnega ministra glede dispozicije s carinskimi in monopolnimi taksami, in sicer po starih zakonih samo do 30. junija, dokler narodno predstavništvo ne ustvari novega zakona o enotnih carinskih in monopolnih taksah. Ob tej priliki odgovarja ministrskemu predsedniku, ki ga je zavrnil v splošni debati, ko je kritiziral delovanje vlade. Kristan naglašja, da je tedaj navedel razloge in da predsednik vlade ne sme tako postopati z njim.

Minister Ninčić odklanja Kristanov predlog, ker je narodno predstavništvo že dobilo enak predlog. Ministrski predsednik odgovarja Kristanu, da ne bi bilo parlamentarno, sedaj odgovarjati na njegovo takratno izjavo. Kristan naj bi bil odgovoril takrat. Kristanov predlog se odkloni. Minister Ninčić predlaga, naj bi vojni in mornariški minister do demobilizacije dobival kredite iz glavne državne blagajnice in uporabljal denar po razporedu proračunskega projekta. Predlog se sprejme.

Dr. Laginja izjavlja, da bo njegov klub glasoval samo za prvi in tretji člen projekta. Preide se na glasovanje. Oddanih je bilo 147 glasov, 136 za predlog in 11 proti predlogu. Zbornica preide k drugi točki dnevnega reda.

Dr. Laginja utemeljuje predlog o izvozu in uvozu in predlaga v imenu svojega kluba resolucijo, v kateri zahteva od ministra objavo imen onih trgovcev in do-

baviteljev, ki dobe dovoljenje izvoza, in imen onih, ki so v posameznih primerih posredovali, ako tudi bi bili poslanci. Ta predlog sproži dolgo in živahno debato.

Dr. Surmin in šegvič podpirata predlog dr. Laginje. Debatu se udeležijo: Trgovinski minister Veljković, Protič, Nastaz Petrovič in radikalc dr. Sinjarev, Branko Obradović in naprednjak Miloje Juvanovač. Trgovinski minister izjavi, da odobrava najširšo kontrolo javnosti o delovanju vlade, in zategadelj pritrjuje predlogu, da se zaradi kontrole delovanja prometne centrale z inozemstvom objavijo imena onih, ki dobe izvozno dovoljenje. Ako bi parlament sprejel drugo točko predloga, ki zahteva objavo posredovalcev, se temu ne protivi, vendar pa poudarja, da bi tak sklep oslabil odgovornost ministra pred zbornico. On meni, da je minister za svoje delovanje sam odgovoren in da se mu ni treba skrivati pred nikomer. Na to odklanja uvedbo svobodne trgovine z inozemstvom, taka uvedba bi imela katastrofalne posledice, ker nam primanjkuje živil. Potem vračaja nekatere ugovore dr. Surmina in šegviča glede delovanja prometne centrale.

Protič poudarja, da stoji na letem stališču kakor trgovinski minister, da se objavijo imena posredovalcev. Odločitev tega vprašanja prepušča zbornici.

Nastaz Petrovič govori proti poslancem, ki bi zlorabili svoj vpliv za pribavljanje izvoznih dovolitev, in naglašja, da bi s tem škodovali ugledu vseh poslancev. V demokratskih deželah je bolje, ker intenzivirajo poslanci in ne osebe brez odgovornosti.

Predsednik zaključuje sejo in odredi prihodnjo sejo za v sredo, dne 11. junija ob 16. uri z dnevnim redom: 1. Glasovanje o predlogu dr. Laginje. 2. Verifikacija mandata poslanca Drmončiča. 3. Drugo branje zakona o polnoletnosti. — Konec seje ob 13½.

Zoper carino.

Belgrad, 5. junija 1919.

V četrtek, dne 5. junija je poslanec Anton Sušnik (Jug. klub) v zbornici seji interpeliral finančnega ministra zaradi carine. Govoril je:

Vprašanje finančnemu ministru.

Gospod finančni minister je izdal naredbu, da se mora z mesecom aprilom meja nasproti onim državam, s katerimi še nismo v zvezi, zastražiti s carinskimi uradniki in finančnimi stražniki. Stvar je bila naperjena v prvi vrsti proti veržnikom in tihotapcem, in bi bilo popolnoma v redu, če bi se ti prišli. Toda kar čez noč so se začele pobirati na mejah Slovenije visoke carine. Carina je gotovo dobra, kadar štiti narodno gospodarstvo v državi, toda v tem oziru so pri nas še tako stroge odredbe, da je skoro izključen vsak uvoz takih stvari, ki jih imamo doma dovolj. Če pa hočemo uvažati produkte, ki jih ne pridelamo v zadostni meri, je zato treba uvoznega dovoljenja centralne vlade v Belgradu. Preden se pa danes dobi to dovoljenje, poteče mnogo časa, treba je mnogo potov in stroškov, tako da se vsakdo le v skrajni sili odloči za kupčijo.

Kar čez noč smo dobili poleg pravega vojnega stanja z Nemško Avstrijo še carinsko vojno stanje.

Če bi se pobirala carina po pogodbeni tarifi Nemške Avstrije, bi bila že dovolj visoka, ker znaša že carina za surovine in polfabrikate do 10 odstotkov, za cele fabrikate pa celo do 20 odstotkov in še več. Avtonomna avstrijska tarifa bi pa gotovo popolnoma zadostovala, da štiti naše narodno gospodarstvo. Saj je tudi Češka uvedla avstrijske carinske tarife.

Pa če bi se je nasproti Nemški Avstriji uvedla stroga carina, bi človek to še razumel. Nikakor pa ne moremo razumeti, zakaj se tako postopa tudi proti Češki in Poljski. Glavno pa je, da s tem Nemški Avstriji prav nič ne škodujemo, ampak edino samim sebi.

Pri nas se je vpeljala avtonomna tarifa bivše kraljevine Srbije, ki je bila pri-krojena edinole za Srbijo, ki je hotela postaviti carinski zid nasproti Nemški Avstriji, ker je imela dovolj drugih tržišč. Slovenija pa je danes navezana samo na uvoz iz Nemške Avstrije. Zato je za sedaj Slovenija pri avtonomni srbski tarifi najbolj prizadeta.

Navedem naj samo par zgledov, kako visoka carina se pobira za najpotrebnejše stvari. Pri sladkorju se plača 20 dinarjev carine od 100 kg, na sol 17-60 dinarja za 100 kg, na žigice 120 dinarjev, na petroleje 117 dinarjev itd., in vse to v zlatu. Ako pa se ne more plačati v zlatu, kar je sedaj pri nas nemogoče, se pribije k dotični carini se 320 odstotkov. Od papirja, ki se rabi za tisk, je treba plačati 20 dinarjev od 100 kg, od papirja za črtanje pa 45 dinarjev.

Gospoda moja, tako visoka carina mora v sedanjih časih ubiti vsak razvoj industrije in trgovine. Najbolj pa je seveda

oškodovan mali človek, delavec, kmet in obrtnik. Izračunal sem, da bi n. pr. za eno srajco, ki bi prišla šivana iz Nemške Avstrije, morali plačati okrog 20 K carine in za en klobuk približno 15 K. (Klici: »Čujte, čujte!«) Prišli bomo tako daleč, da bo moral nazadnje navaden uradnik, ki pri svoji slabi plači danes že itak ne more živeti, brez srajce in klobuka hoditi okoli.

Kar je pa najhujše, je to, da nam je vojna zapustila veliko množico bolnih ljudi. Prenapolnjene so vse bolnišnice, imamo veliko invalidov, imamo bolno in zanemarjeno deco itd. Za lečenje je treba zdravil. Sedaj pa čujte, gospoda, koliko je treba plačati danes za gotove medicamente, katerih ne izdelujemo doma in jih moramo dobivati od drugod. Za medicamente, ki jih uvažamo iz Nemške Avstrije, moramo plačati pri 100 kg 1000 dinarjev carine v zlatu. Ker pa to danes, kakor rečeno, ni mogoče, pride zraven še 320 odstotkov pribitka. Gospodje, lahko si predstavljate, da so taka zdravila tako draga, da si jih navaden človek ne more niti kupiti.

Vpeljava visoke avtonomne srbske carine utegne imeti zelo slabe posledice. Zato stavljam na gospoda finančnega ministra vprašanje, če mu je vse to znano in če je voljan visoko carino, če že ne popolnoma odpraviti, pa vsaj primerno znižati. Mislim, da bi se to čisto lahko popravilo in uredilo v sporazumu s trgovsko in obrtno zbornico, in to tem bolj, ker je gospod finančni minister izdal naredbo, ne da bi bil preje vprašal narodno predstavništvo.

Na to je govoril finančni minister, ki je zagovarjal srbsko avtonomno tarifo in utemeljeval potrebo carine, ki je vpeljana popolnoma enako.

Za njim je zopet dobil besedo posl. Sušnik.

Odgovor finančnemu ministru.

Z onim delom odgovora gospoda finančnega ministra sem popolnoma zadovoljen, kjer je strokovnjaško obrazložil, zakaj so se za vso državo uvedle carinske tarife bivše kraljevine Srbije.

Vendar bi pa pričakoval, da bo gosp. minister malo bolj vpošteval gospodarske razmere v Sloveniji, kjer smo bili skozi stoletja združeni z Nemško Avstrijo in so naše gospodarske potrebe drugačne nego one v Srbiji.

V Sloveniji tudi pet mesecev nismo plačevali nobene carine. Sedaj po preteku petih mesecev, ko so ljudje že sklenili trgovske pogodbe, pa pride kar na mah tako visoka tarifa, s katero pri sklepanju pogodb še ni nihče računal.

Nadalje ne morem biti zadovoljen, ker gospod finančni minister ni obljubil, da hoče vsaj za nekatere najpotrebnejše predmete carino znižati, če je že ne more popolnoma odpraviti. Gospod finančni minister mora to na vsak način storiti.

Na Češkem n. pr., kjer je februarja meseca t. l. narodno predstavništvo sklenilo zakon o carini, ima finančni minister dovoljenje, da sme za gotove stvari carino znižati ali celo popolnoma odpraviti.

Prosim gospoda finančnega ministra, da na vsak način nekaj ukrene, da se ljudstvo pomiri. Sicer pa bomo o ti stvari vložili še posebno pismo interpelacije in predložili v proračunskem odseku poseben zakonski predlog.

Izpod italijanskega jarma.

LDU Glasovi iz Porečine. Prebivalstvo iz okolice Poreča (Tar, Frata, Vabriga, Kastelir, Višnjana, Vižinada, Fuškulina, Fabici, in dr.) je tiranije novih Prusov sito do grla. Ne morejo trpeti več oblasti, ki jih tlačijo, jim ne dovolijo ne govoriti v sladkem materinskem jeziku in jih hoče gospodarsko uničiti. Dne 24. maja se je enodušno, brez posebne organizacije dvignil ves možski odrasli svet (ne pa, kakor Italijani poročajo, ženske in otroci) nekoliko tisoč po številu ter krenil ob zori proti italijanskemu gnezdju Poreču. Oborožili so se z domačim orodjem, sekirami in kosami, ter s treh strani šli v mesto. Razjarjeni narod se je hotel osvetiti oni gospodi, ki je poklicala »osvoboditelje«, da bi z njih pomočjo še huje izrabljali in uničevali naše siromašno ljudstvo. To so v očeh naroda: škof Pederzoli, načelnik Ravasini in trgovec Colluzzi. Vse predpolodne so jih iskali po mestu, ti junaki pa so, dobro vedoč, kaj jih čaka, izginili brez sledu in se poskrili. Karabinjerji niso mogli napraviti miru in so pobegnili iz mesta. Druga vojaštva v Poreču ni bilo. Ljudstvo svojih žrtev ni našlo in se je popoldne razšlo domov. Stari ljudje pravijo, da je bilo ta dan tako, kot leta 1892. Drugi dan jutraj je došla v Poreč močna karabinjerjska posadka okoli 300 mož in razen tega še nekaj redne vojske. Italijanski krogi pripisujejo temu dogodku veliko važnost. Pa tudi mi jih opozarjamo, da bodo imeli stisnitost, ako bo ta naš narod obsojen, da mora uživati njihovo »veliko svobodo«.

LDU. Divjaštvo italijanskih karabinjerjev. Na progi od Buje do Grozjanja sta se vozili dve kmetici. Seveda niste znali italijanskega jezika in sta govorili hrvatski. Poslušajoči karabinjerji so jima zabranili govoriti hrvatski. Ker tega nista hoteli storiti, so jih »kulturni« in »civilizirani« karabinjerji vrgli iz dirajočega vlaka. Uboji ženski sta se pri padcu zelo poškodovali. Kako naj se tak brutalni čin obsodi? Pa naj ljudstvu ne zavre kri?

Ljubljanski dopisni urad je prejel iz Opatije-Volovskega nastopno pismo z dne 28. maja t. l.: Ne moremo več prenašati nasilstev tukajšnjih renegatov, podpiranih po italijanski oblasti. Vsako nedeljo prirede zabavo ali izlet, spojen kajpada z demonstracijo. Tako so minulo nedeljo imeli izlet v Moščenice. Napadli so gostilničarja Jedriško v Medveji, ker je imel v svoji gostilnici sliko Wilsonovo. Vračajoči se v Volovsko so demonstrirali z neprestanimi krikli proti Wilsonu in proti nam: »Abbasso il scavi, tataloviči, Čiči, barbari!« Pri narodnem domu v Volovskem so vpili: »Abbasso il »Din — Don!« Spremljali in ščitili so jih karabinjerji, mi pa smo morali vse to mirno gledati in molčati. Pri demonstracijah jim je vojaška godba na razpolago. Preden so se razšli, so še enkrat pokazali svoje divjaštvo. Sneli so desko odvetnika dr. Cervarja in jo zagnali v morje. — V nedeljo nameravajo za praznino praznika »dello Statuto« obhajati bakhanalije; vojaški in vsako dekle v spremstvu vojaka bodo imeli prost vstop. Zato zabavo jim bo na razpolago ves park in nasip v Opatiji. Na plakatu je podpisan odbor, med katerim figurira tudi ime inženirja Venceslava Setinskega, ki je kot občinski inženir moral narediti načrte za razne paviljone; tako so ga brez njegove vednosti uvrstili v odbor. Šivajo zastave, ki jih bodo ponoči od sobote na nedeljo izobesili na naših hišah, mi pa bomo morali molčati. Ali ni to mogoče preprečiti? Rotimo vas, da storite vse korake, da se to prepreči, ako je le mogoče, ker mi ne bi mogli preboleti tega, da se na naših hišah vije neprijateljska zastava. Na vsak način javite Amerikancem, Angležem in Francozom, da se je vse to, kar se je pri nas storilo, počelo proti naši volji. Za Reko so dobile legitimacije do sedaj samo one ženske, ki so izobesile italijansko zastavo. Take in enake stvari se gode pri nas.

LDU Iz Levada: Dne 23. maja je odredila krajevna okupacijska oblast hišno preiskavo pri kmetu Ivanu Milanoviču. Kako se ti levi boje šumenja v grmu! Četa 60 mož s 4 strojnimi je obkolila Milanovičevo hišo in začela preiskavo. Ničesar niso našli, pa zvezali so starega Milanoviča in ga odvedli v Motovun, od tam pa bogve kam.

Pogodba za premirje na Koroškem izvedena.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 7. t. m. ob 14. poluradno: Pogodba za premirje, ki se je včeraj ob 16. v Ljubljani podpisala med Nemško Avstrijo in kraljevino Srbijo, Hrvatov in Slovencev, se je na ukaz poveljnika IV. jugoslovanske armade in deželnega poveljnika za Koroško v smislu njenih določb izvedla do 21. Nemškoavstrijske čete so se umaknile za nevtralni pas, določen v tej pogodbi, jugoslovanske čete pa na demarkacijsko črto, v kolikor so jo bile prekoračile. Sovražnosti so se popolnoma ustavile.

Mirovni posvet.

Jadransko vprašanje odloženo.

LDU. Pariz, 4. junija. (DKU. Zakasnelo.) »Liberte« poroča, da se je rešitev jadranskega problema odložila in da srbsko-hrvatsko-slovenska delegacija ni sprejela predlogov, ki so jih izdelali Wilson, Clemenceau in Lloyd George.

Svet četvorice.

LDU. Berlin, 4. junija. (DKU. — Zakasnelo.) »B. Z. am Mittag« poroča iz Versailles: Jutranji listi javljajo danes poluradno: Svet četvorice je včeraj zopet obdeloval nemško spomenico. Zatrjuje se, da predsednik Wilson vztraja na tem, da je pogodba neizpremenljiva in da tudi Lloyd George kljub vsem govoricam ni odstopil od svojega stališča.

Nemška Avstrija ogorčena.

LDU Berlin, 3. junija. (DunKU.) zakasnelo.) »Börsenzeitung« piše: Najgorstnejše v mirovni pogodbi za Nemško Avstrijo je, kako ravna z deželami. Čisto nemška mesta, kakor je Maribor, so zabarantali. Nemci na Češkem so obsojeni, da morajo izgubiti nemški jezik in svojo narodnost pod bičem tuje države. Stotisoči čisto nemških Tirolcev s strahom pričakujejo italijanskega gospodstva. Gospodarski pogoji so ravnotako katastrofalni. Nemška Avstrija je potisnjena na stopinjo helotov s tem, da bodo zastarjeni dohodki iz

železnice in solnih rudnikov. Vodje entente pa bodo najbrž še sami doživeli, da taki čini ne morejo roditi dobrega sadu; samo to bodo dosegli, da se bo krvno sorodstvo vseh Nemcev med Alpami in morjem še bolj zblížalo.

LDU Amsterdam, 3. junija. (DunKU.) zakasnelo.) »Algemeen Handelsblad« piše o mirovni pogodbi za Nemško Avstrijo: Nemški Avstriji, ki so po nastopanju francoskega poslanika na Dunaju Allizeja menili, da bo mirovna pogodba za Nemško Avstrijo lep dobitek, so najbrž zelo razočarani. Pogodba bo Rennerja in njegove tovariše prepričala, da jim daje morebitna simpatija zelo slabo tolažbo.

Socialisti proti pariški mirovni pogodbi.

LDU. Lužano, 3. junija. (DKU. — Zakasnelo.) V milanski mestni hiši je bilo včeraj zborovanje italijanskih, francoskih in angleških socialistovskih voditeljev, kjer so razpravljali o zopetnem oživetju enjenju internacionalne ter o stališču, ki naj ga zavzamejo nasproti mirovnemu vprašanju. Italijani, med njimi Turati, so Versaillesko pogodbo žigosali kot negacijo vsake pravičnosti in človečnosti ter kot vir novih težkih ljudskih vojev. Macdonald je izjavil, da se tudi angleško delavstvo zgraža nad ententnim nasilnim mirom in da bo ob prihodnjih volitvah glasovalo zoper vladu, čije odstop je gotov. Isto stališče je glede Francije zastopal Longuet, ki je Clemenceaujevo zmago označil kot Pirovo zmago, ker je francoski proletarijat od njega odpadel.

Švica in zveza narodov.

LDU. Bern, 3. junija. (DKU. Zakasnelo.) Švicarska brzojavna agentura poroča: Komisija strokovnjakov za zvezo narodov, ki jo je imenoval švicarski zavezni svet in ki obstoji iz juristov in parlamentarcev, je v več sejah obravnavala pariške statute za zvezo narodov in se posvetovala, kako stališče naj zavzame Švica proti zvezi narodov. Komisija je prišla do zaključka, da ima pariški pakt razen nekaterih nepopolnosti tudi dve izredno važni določbi, namreč, da bo izključena vsaka napačna vojna in da v bodoče nobena mednarodna pogodba ne bo veljavna, ako se ne objavi, kar odgovarja demokratični ideji.

Razna poročila.

»Renska veleizdaja.«

LDU. Berlin, 3. junija. (DKU. — Zakasnelo.) Kot dopolnilo protesta proti sodelovanju francoske okupacijske oblasti pri renski veleizdaji, je državni minister Erzberger naslovil drugo noto na generala von Hammersteina za francoskega generala Noudenta, kjer pravi: Nemška vlada pričakuje, da bodo aliirane in asociirane vlade ukrenile vse potrebno, da lokalne okupacijske oblasti ne bodo delale nikakih zaprek izvršitvi po vrhovnem državnem pravdniku odrejenega postopanja in naredbam lokalnih državnopravdniskih ter policijskih oblasti, kakor tudi, da bodo pristupile aretacijo in izročitev pristojnemu državnemu sodišču vseh oseb, ki so nujno osumljene veleizdaje. Nemška vlada pričakuje torej, da se ne bo nihče vmešaval v že uvedeno kazensko postopanje proti drž. pravdniku dr. Dortinu v Wiesbaden, ki nastopa kot predsednik Porenske republike ter počenja stvari, ki pomenijo veleizdajo.

Ruski general Gurkov proti Brockdorffu.

LDU. Kristijanija, 3. junija. (DKU. — Zakasnelo.) General Gurkov, ki je bil svoječasn generalisimus ruske armade in ki biva sedaj v Kristijaniji, je priobčil v tukajšnjem listu članek o vprašanju, kdo je kriv vojne. Z ozirom na izvajanja grofa Brockdorff-Rantzaua v Versaillesu, da je bila ruska mobilizacija poglavitni vzrok vojne, pravi general Gurkov med drugim, da je z nemškega stališča ruska mobilizacija v resnici pomenjala za Nemčijo potrebo nemudne napovedi vojne, ker je bila edina premoč Nemčije v brzini njene mobilizacije. Ruska mobilizacija je bila samo potrebna protidredba proti avstrijski mobilizaciji, torej njena neizogibna posledica. K sklepu opozarja Gurkov na brezuspešnost vseh enostranskih razprav o vprašanju krivde in pravi, da je naloga človeštva, ukreniti vse potrebno, da se prepreči ponovitev take svetovne katastrofe.

Stavka na Francoskem.

LDU Versailles, 3. jun. (DunKU. zakasnelo.) Delavsko gibanje v Franciji se širi. Kakor poroča »Matin«, se stavka razširja v severni Franciji, kjer praznuje danes najmanj 82.000 delavcev. Rudarske zveze po ostali Franciji so sklenile, 16. junija proglasiti generalno stavko, ako ne prodor z vsemi zahtevami. Gibajo se tudi nameščenci pariških veleprodajalnic. Tudi po deželi stavkajo množičevilne delavske organizacije. »Populaire« javlja, da so se tudi vozarji in izdelovalci letal vseh pariških obratov pridružili stavki kovinarjev. V Parizu štrajka kakih 350.000 delavcev.

LDU Versailles, 3. junija. (DunKU. — zakasnelo.) Stavke trajajo naprej. Število stavkajočih navajajo dnevnik različno. Dočim ga nacionalistični listi cenijo na sto tisoč do dvesto tisoč, trde socialistični listi, da stavka najmanj 400.000 do 500.000 delavcev. Kakor poroča »Matin«, vlada na zborničnih hodnikih veliko razburjenje in prestrašenost zaradi stavk in notranjega položaja. V severni Franciji miruje delo po vseh rudokopih. Kakor poročajo listi, se gibanje opasno veča tudi po provinci.

Petrograd osamljen.

LDU Helsingfors, 3. junija. (DunKU. — zakasnelo.) Britski letalci so zadnje dni mesto Petrograd obmetavali z bombami. Prebivalstvo je moralo pobegniti v kleti. Mesto je do polovice izpraznjeno. Boljševiki so ujele angleške častnike in moštvo odvedli iz mesta. Promet je popolnoma ustavljen. Samo na fronto vozijo tovorni avtomobili, ki pa zapuščajo mesto zaradi letalske nevarnosti zgolj samo še ponoči.

Razno.

LDU. Lyon, dne 7. junija. (Brezžično.) Ustanovil se je francosko-poljski komite pod predsedstvom mr. Noulensa in pod častnim predsedstvom Clemenceauja, Pichona in Padarewskega.

LDU. Lyon, dne 7. junija. (Brezžično.) Iz Newyorka poročajo: Pri sestanku v prostorih Morganovega urada so sklenili bankirji, ustanoviti poseben odbor, sestojč iz zastopnikov vseh važnejših mest, ki bo skrbel za skladno razmerje med kreditnimi potrebami ameriške industrije in razpoložljivimi finančnimi sredstvi. Ustanovila se je tudi organizacija, ki bo omogočala podeljevanje potrebnega kredita za gospodarsko obnovo Evrope.

LDU. Lyon, dne 7. junija. (Brezžično.) Radi neugodnega zdravstvenega stanja belgijskega kralja Alberta so odgodili nameravano potovanje Wilsona v Belgijo na 15. t. m.

LDU. Lyon, dne 7. junija. (Brezžično.) V Rim je dospela francoska vojaška misija, kateri načeluje general Humbert, in ki ima nalogo, nadzorovati francoske čete ob jadranski obali.

Delavski tabor.

SPORED

prireditve ob praznovanju petindvajsetletnice slov. krščansko-socialnega delavstva 14. in 15. junija 1919.

Sobota 14. rožnika 1919

je namenjena spominu rajnih somišljenikov, posebno dr. Kreku. V ta namen bo ob 6. uri zjutraj sv. maša za vse rajne člane in za očeta, rajnega dr. Kreka v župni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani. Sv. mašo daruje član nadzorstva J. S. Z. gosp. župnik J. Barle; na koro poje pevski zbor.

Ob 6. uri zvečer poklonitev na grobu dr. Kreka na pokopališču pri Sv. Križu, kjer se zberejo vsi zastopniki društev in korporacij. — Orli tvorijo častno stražo. Govor, petje, molitev.

Zvečer ob ¼9. uro v »Ljudskem domu«

slavnostna predstava.

»Ljudski oder« vprizori Ksaver Meškovo trodejanko: »Na smrt obsodjeni?« Vstopnice se dobijo od danes naprej v pisarni Jugoslovanske Strokovne Zveze (Jugoslovanska tiskarna, II. nadst.) od 8. do 12. ure popoldne in od 1. do 6. ure popoldne ter od 6. do 8. ure zvečer v pisarni Ljudskega odra v Ljudskem domu.

Nedelja 15. rožnika 1919.

Vse se vrši na Šmarni gori in pri Zibertu pod Šmarno goro. Skupine in posetniki prihajajo posamezno. Pričetek za vse ob pol 9. uri zjutraj s slovesnim cerkvenim opravilom. Ob 10. uri I. slovesni ljudski tabor pred cerkvijo. Nastopijo razni govorniki; med drugimi sta povabljeni ministri Jože Gostinčar in dr. Anton Korošec.

Po končanem taboru izvanredni občni zbor Jugoslovanske Strokovne Zveze v mežnariji, I. nadst.

Popoldne ob pol 2. uri pričetek II. slavnostnega ljudskega tabora pri Zibertu pod Goro in vmes ljudska zabava, kjer je preskrbljeno za godbo, petje, šaljivo pošto itd.

Zvečer odhod v Št. Vid k posameznim vlakom.

Opomba: Jesti naj prinese vsak kolikor mogoče seboj, da ne bo nepotrebnih izdatkov. Na izkaz o istovetnosti se opozarja. Na vseh prireditvah se bo razprodajala slavnostna številka »Naše Moč« in razglednice s sliko dr. Kreka in Gostinčarja. Kakor zavedni člani bodite na te majhne izdatke pripravljeni.

Slavnost poseti približno 50 članov z zastavo iz Hrvatskega, Orli, vsa krščansko-socialna politična in izobraževalna društva, »Ljudski oder«, Pevska Zveza »Ljubljana«, akademiki, starešinstvo, »Sv. vojska«, godba, tamburaši itd. itd.

Slavnost se vrši ob vsakem vremenu.

Skupine! Pozor! Članil
»NASH MOČ«.

Jubilejna številka ob naši 25 letnici!

Za naš srebrni jubilej 15. junija izide prihodnje dni jubilejna številka glasila J. S. Z. »Nasha Moč«, in sicer v obliki brošure kakor spomin in bodrilo na naše delo. Obsegala bo najboljšje prispevke naših kulturnih delavcev. Posamezen izvod bo stal 1 K 50 vin. in se bo doposlal samo tistim, ki bodo to številko posebej naročili, kar pa bodi slehernega našega člana dolžnost. Skupine naj takoj zberejo število naročnikov in nam ga naznanijo nemudoma. Istotako naj se javijo vsi oni, ki bi jo hoteli razprodajati. Vsi na delo, da se razširi čim več jubilejne številke »Nasha Moč« med naše delavstvo in krščansko misleče ljudstvo! Kakor seme novega življenja mora biti posejana med njel!

Seja vodstva Jugoslovanske kmečke zveze.

Odbor Jugoslovanske Kmečke Zveze je sklenil v zadnji seji, da se vrši seja vodstva Jugoslovanske Kmečke Zveze na binkoštni ponedeljek, dne 9. junija, ob pol 11. uri v dvorani Rokodelskega doma.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva, organizacija in agitacija.
2. Poročilo načelstva o polit. položaju.
3. Vprašanje agrarne reforme.
4. Zavarovalnica za živino.
5. Zavarovanje (glej Pravila stran 3, točka 9).
6. Slučajnosti.

Seja vodstva naj se udeleže v prvi vrsti vsi odbori okrajnih Kmetijskih Zvez. Pričakujemo zanesljive udeležbe Kmetijskih Zvez.

Ivan Brodar, poslanec,
t. č. predsednik J. K. Z.

Proslava sv. Cirila in Metoda.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda je v krogih naše slovanske apostolske misli napravilo prijetno presenečenje s svojo najnovejšo publikacijo o proslavi slovanskih blagovestnikov. Slovesna »Molitev Slovanov«, preprosti, a pristrčni izliv »Brez madežni«, resnobni spev »Smrt sv. Cirila« in deklamatorski ciklus »Na izhodu« s krepkim poudarkom o verskem edinstvu bodo pri naših izobraževalnih prireditvah nudile marsikatero versko in narodno mikavno, da, tudi aktualno snov. Poleg tega vsebuje 84 strani broječa knjižica troje enodejank, izmed katerih bi zlasti »Smrt blagodejnikov« mogla pri večjih odrih in boljših igralcih močeno učinkovati; a tudi ostali dve »Domov« in »Modrost« ne bosta šli preko desk brez blagodejnega uspeha in vpliva. — Slovenci imamo jako malo leposlovnega in izobraževalnega gradiva o naših dveh apostolih, ne pojdemo mimo »Proslave sv. Cirila in Metoda«.

Profesor dr. Vergun o Rusiji.

Kot delegat ruske misije za ustanovitve slovanskih društev je na svojem potu v Prago došel v Ljubljano profesor moskovskega vseučilišča g. dr. Dimitrij Vergun. Profesor Vergun je znan pri nas še izza svojega delovanja na Dunaju pri »Slovanskem Veku«. Kasneje se je preselil v Petrograd, kjer je bil urednik političnega dela »Novega Vremena«. Ob začetku vojske je bil v Galiciji pri armadi generala Radka Dimitrijeviča in pozneje pri armadi, ki se je borila v Dobruci. Ob izbruhu ruske revolucije se je vrnil v Petrograd in deloval v društvi »Slovanske« in »Srbsko-ruske vzajemnosti«.

Gospod profesor dr. Vergun je dovolil našemu uredniku razgovor, v katerem je izvajal o svojih doživljajih naslednje:

»Novo Vreme« je izhajalo še nadalje do boljševiške revolucije. Boljševiki so porabili stroje in razbili tiskarno. Na to sem se preselil v Moskvo, kjer sem preteklo leto o Binkošti začel izdajati list »Velika Rusija«, ki je zagovarjal sodelovanje vseh ruskih strank proti boljševikom. Boljševiki so plačevali za posamezen članek proti temu listu do 25.000 rubljev. Po bežovgardijskem upor na so boljševiki ustavili vse liste razen »Izvestij«, katerega so obdržali za se. Tako je izšlo »Velike Rusije« samo 40 števil; kajti boljševiki so zaukazali, da se morajo zapreti vsi uredniki. Od tega časa sem se moral vedno skrivati. Najprej sem odšel v Petrograd, da rešim svojo dragoceno biblioteko pred

nacionaliziranjem, kar se mi je posrečilo na ta način, da sem jo izročil akademiji za uk. Od tu sem se potem odpeljal v živinskem vozu kot delavec do ukrajinske meje, kjer sem šel peš skozi gozdove preko meje, da me ne bi prijele komunistične straže, ki so imele ukaz, da me aretirajo. V Ukrajini so mi delali Nemci težave, ker so me poznali kot avtorja knjige »Drang nach Osten«, ter me niso hoteli pustiti v Kijev. Končno se mi je vendar posrečilo, dobiti dovoljenje. Prišel pa sem v Kijev ravno v trenutku, ko se je začela rušiti nemška armada, in prvi prizor, ki se mi je nudil v Kijevu, so bili nemški vojaki, ki so metali stran svoje železne čelade. V Kijevu mi je ponudil general Keller mesto urednika lista, ki ga je nameraval začeti izdajati v ruskem literarnem jeziku, a podlistki naj bi bili pisani v starem maloruskem jeziku Sevčenka. Toda Nemci so to preprečili s tem, da so prepustili svoje orožje Petluri, ki je potem vrzel Skoropadskega. Preselil sem se na to v Odeso, kjer sem ustanovil na srbski Svetosavski dan Zvezo vseh slovanskih organizacij Rusije. Zbrala se je delegacija, ki si je stavila nologo, da deluje po slovanskih državah Jugoslaviji, Čehoslovaiški in Poljski za slovansko vzajemnost. Na francoski ladji se je po daljših ovinkih posrečilo priti delegaciji namenjeni za Jugoslavijo in Čehoslovaiško preko Carigrada v Belgrad. Delegacija obstoji iz dvanajst ljudi vseh političnih strank, katerih namen je osnovati demokratsko-narodni blok, ki naj bi rešil Rusijo boljševiškega terorja.

O razmerah v Rusiji se je izrazil g. profesor dr. Vergun, sledeče:

»Že ko smo zapuščali Rusijo smo vedeli, da sta stopila generala Renjikin, ki operira v južni Rusiji, in Kolčak v zvezo. V sovjetski Rusiji so se začeli kmečki in delavski upori.

Krasna (rdeča) armija, na katero se se opira Ljennin in Trocki, ne sestoji niti iz polovice Rusov. Večji del je Nemcev, bivših vojni ujetnikov. Duša strategije je bivši nemški general Blücher, ki se sedaj naziva »tovariš« Blücher. Nadalje je v armadi 75.000 Kitajcev in 50.000 Mažarov, bivših vojni ujetnikov. Zadnji čas je prišlo tudi 25.000 Turkov, ki jih je organiziral Enver-bej.

Ruski polki ne gredo nikdar sami v boj, ampak jih vedno stražijo drugi. Sila boljševikov obstoji v tem, da imajo oni vso nekdanjo rusko artiljerijo v svojih rokah, dočim je drugi nimajo. V boljševiško armado sta tudi stopila generala monarhist Gutov in nekdanji carist Klembovski.

Nekateri hvalijo boljševiške reforme, toda boljševiki poznajo samo eno devizo: grabiti. Moč njihova obstoji pa v tem, da vsakogar, ki bi jim hotel nasprotovati, takoj uničijo. Kruto postopajo tudi z duhovniki. Števila postreljenih je nemogoče doznati. Ustreljenih je 6 sotrudnikov Novega Vremena, znani Menšikov, Snesev, Manajlov, od glada umrl je filozof Kožanov itd. Ustrelili so tudi okoli 20 škofov. Cerkev so v mnogih mestih popolnoma uničili; istotako tudi v Kremlju »Uspenski hram« v Moskvi. Patriarh jim je napisal poslanico, v kateri jih nazivlja razbojnike. Zato so ga hoteli ubiti, češ da hoče izdati narod.

Uspehi admirala Kolčaka, ki zastopa demokratska načela, obstojijo v uporih sibirskih in uralskih kmetov in delavcev. Boljševiki jemljejo kmetom zemljo, zato ti ne marajo v »krasno armijo«. Izvedba komunizma bi pomenila prehod na stari patriarhalizem. Odtod kmečki upori, katere dušijo Kitajci, kajti boljševikom je vsako orožje dobro.

Boljševizem je bolezen ruskega naroda.

Ruski narod je stopil v vojsko v pričanju, da se bojuje za pravično stvar, a bil je poražen. Izgubil je v vojski deset milijonov ljudi. Dvakrat je rešil Pariz, dvakrat Italijo, toda končno so ga Nemci s svojim velikim vohunštvom v carski armadi porazili. Vsled nemških zmag se je kljub tako velikanskim naporom polastil ruskega naroda obup in izbruhnila je revolucija. Tedaj je Nemčija poslala v plombiranih vagonih v Rusijo trojanskega konja z Leninom in Trockijem, ki sta začela meščansko vojno. Toda končno je padel germanški imperijalizem v isto jamo, ki jo je kopal Rusiji, in prejel kazen za svoje germanške podlosti v ruskem vprašanju.

Admiral Kolčak in general Danjikin bosta poskušala rešiti Rusijo od vzhoda, a general Judenič od zapada. Pokončali bodo boljševizem in ustvarili Rusijo na novih demokratskih načelih. Rusijo bodo spremenili v cvetočo deželo, ki se bo naslajala na srednjega kmeta, kateri bo obdeloval svojo zemljo s češkimi poljedelskimi stroji, in povzdignil Rusijo na višjo stopnjo od zapadnih držav.

Boljševizem je staro bogomilstvo, ki je pogubilo staro srbsko in bolgarsko carstvo, ali češko taboritstvo in poljsko socijanstvo, ki sta povzročila razpad Češke in Poljske. Rusija preživlja sedaj z boljševizmom to, kar so Srbija, Bolgarska, Češka in Poljska že preživele.

Sreča slovanstva obstoji v vzajemnosti jugoslovanske, češke, poljske in ruske države. Interes teh držav je v postavitve Rusije. Jaz smatram za aksiom, da Slovani brez Rusije ne morejo eksistirati. Slovanska zveza bo podlaga ravnotežja ras in temelj trajnega svetovnega miru.

Politične novice.

✚ Okrajna Kmetijska Zveza v Bohinju, ki se je prva odločno zavzela za upeljavo elektrike v Bohinju, je dobila od predsedništva deželne vlade za Slovenijo z dne 28. maja 1919 št. 6360 sledeči odgovor: »Na vlogo z dne 24. marca 1919 se obveščate, da bi bilo neprimerno projektirati razdelitev elektrike v bohinjski dolini, predno se ne odloči, kaj se zgodi s centralo. Ker je Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo prišla do prepričanja, da bi bilo najbolj ekonomično, ako se spravi centrala na lico mesta v obrat in ker so pogajanja glede oddaje te centrale že v teku, je upati, da se v kratkem izpelje napeljava elektrike za ves Bohinj. Za predsednika Andrejka I. r.«

✚ »Demokratska« jasnost. »Sloven. Narod« je pisal v številki 4. junija, da zastopa V. L. S. »predvsem interese malega, oziroma najmanjšega kmeta« in »da obstoji velika večina našega naroda ravno iz teh.« Po treh dneh je »Narod« kar nenkrat mnenja, da je V. L. S. »reprezentant prav neznatne politične manjšine«. To je prava »demokratska« jasnost. Kar »Narod« misli, dokazuje in razlaga, je nam sicer že zdavnaj vseeno, toda on sam bi moral v lastnem interesu vedeti, kaj pravzaprav zastopa. Jasnost v glavi je koristna.

✚ Italijani napadli Jugoslovane, LDU Split, 6. junija. (DDU) Iz starega grada nam javljajo: Včeraj so italijanski vojaki in karabinjeri ob prihodu angleškega parnika »Pora« napadli Jugoslovane, ki so pozdravljali Angleže. Suvali so jih s pestmi in puškinimi kopiti navzlic protestu Angležev, ki so vse to videli. Pri tem so Italijani aretirali dr. Petra Ručovića, trgovca Andra Ostojiča, notarja Selena, učitelja Zaninovića ter tri dominikance, od katerih je bil oče Rabadan težko ranjen. Pozneje je bilo aretiranih še več meščanov. Aretacije so nadaljujejo in je prebivalstvo vrlo ogroženo. Angleški častniki so glasno in ogorčeno izrazili svojo nevoljo napram italijanskim častnikom in izjavili, da javijo njih postopanje na pristojno mesto. Pri svojem odhodu angleški častniki niso sprejeli rok, ki so jih jim nudili italijanski častniki v pozdrav.

✚ Jugoslovani v Sardiniji. LDU. Split, 6. junija. (DDU). Nekateri šibeniški prvaki, ki so bili črne noči 17. marca 1919 odpeklani v Sardinijo, so podali dne 26. marca ministrskemu svetu v Rimu ugovor proti odredbi, vsled katere so bili aretirani, deportirani in internirani. »La Dalmazia«, list italijanske okupatorne oblasti v Šibeniku jim podtika, da so s svojo izjavo zanesli laž v jugoslovansko časopisje, ki slika jade in trpljenje naših rodoljubov, interniranih in zaprtih v Italiji. Ko so rodoljubi izvedeli za to vest, so poslali uredništvu takoj nastopni popravek: »Ni res, da smo podpisani napravili kdaj prošnjo na italijansko vladu, res pa je, da smo dne 26. marca 1919 iz Macomora v Sardiniji poslali preko kraljevske prefektore v Sagliariu na predstavništvo ministrskega sveta v Rimu ugovor proti odredbi okupatorne oblasti v Dalmaciji, vsled katere smo bili aretirani, deportirani in internirani na Sardiniji. Ni res, da smo v omenjeni pritožbi ovrgavali obtožbe jugoslovanskih listov, da se zlo postopa z jugoslovanskimi interniranci iz okupiranih krajev, res pa je nasprotno, da so te obtožbe osnovane, ker nam je iz zanesljivih virov znano, da se je z večino interniranih postopalo kakor z navadnimi zločinci.« — Gualdo Tadino, Nocera Umbra, 25. maja 1919. Dr. V. Smolčić, dr. A. Rajevič, Arčin Ivo.

✚ Grki in Italijani. LDU. Split, dne 5. junija. Izvirno poročilo tukajšnjega lista »L'Era nuova« iz Curiha toži, da grško in Grški prijazno časopisje nadalje ruje v škodo Italije. Hoteli bi nadomestiti italijanske čete, ki so zasedle severni Epir, z mednarodnimi, če mogoče z grškimi četami. Če bi se to premeščenje res izvršilo, nadaljuje poročilo, bi Italija zelo izgubila na vrednosti za Albance in Epirote, dočim bi Grkom bilo omogočeno, poskusiti zopet kako debelo politično-teritorialno špekulacijo, kakor se je to zgodilo nedavno v Mali Aziji. — Grško časopisje očita Italijanom, da pospešujejo s svojimi albanskimi bandami anarhijo in da Italijani in Albanci terorizirajo in tiranizirajo kristjane ter jim otežujejo življenje do nevzdržnosti.

Naročajte „Slovenca“!

Dnevne novice.

— Zborovanje podružnice Slomškove zveze za ljubljansko okolico. Sklicavati društvena zborovanja v mesecu po dvakrat, si upa le oni, ki je prepričan o zavednosti podružničnih članov. Načelnik Bajec iz St. Vida otvori zborovanje in pozdravlja došle člane, kakor tudi goste gg. višjega šol. nadzornika Gabrička, okr. šol. nadzornika Simona, nadučitelja Poberaja iz Goriške, Nadučitelja Štrukelj je poročal o delu v enketi za preosnovno šole. Predavanju sledili vsi zborovalci z velikim zanimanjem. Vnela se je živahna debata, v kateri so posegali: Bregar, Gabriček, Pečjak, Bajec, Poberaj, Vrhovec in drugi. Vsi pa so se izrekli proti volitvi šol. voditelja in večina tudi za obveznost univerze. Tovariš Pečjak je v kratkem in prepričevalnem nagovoru podal nekaj misli o stanovski skupni organizaciji. Vsi navzoči so soglašali z njim. Končno je predsednik Štrukelj pozival na zborovanje v Zagreb, ki se bode vršilo v počitnicah. Z zadovoljstvom so se razšli zborovalci.

— Zborovanje podružnice Slomškove zveze za Litijo je bilo prav lepo. Zbralo se je kljub neugodnim časovnim razmeram lepo število zborovalcev. Mnogi se zborovanja niso mogli udeležiti vsled nerazdeljenega dopoldanskega pouka, nekatere je zadržala doma draga železniška vožnja. Ti pa, ki so prišli kljub vsem zaprekam, so odnesli z zborovanja zavest in prepričanje, da podružnici ne spodmakne tal zmedenost pojmov, nekaterih malodušnih. Nadučitelj Fortunat Lužar nam je podal, kot večak na narodnem gospodarskem polju, prav lep referat k preosnovi ljudske šole. Njegovemu referatu je sledila živahna debata — samo žal nam je, da nam je zmanjkalo časa; izluščili bi bili še marsikatero kleno zrno — storimo to pa na prihodnjem zborovanju. Lužarjev referat pa objavi »Slov. Učitelj«.

— Zastopstvo interesov Jugoslovancev v Ameriki. Ministrstvo zunanjih del je obvestilo deželno vladu za Slovenijo, da je izdalo nalog na kraljevo poslanstvo v Washingtonu, da zastopa v vseh zapušinskih stvareh in vseh stvareh glede zavarovanja interese državljanov celokupnega kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pristojni uradi morajo v vseh slučajih, kjer prosijo posredovanja, poslati vsa dokazila na ministrstvo zunanjih del potom ministrstva za pravosodje v Belgradu.

— Nepravilnost pri vojaških rekvizicijah. Na deželno vladu je došlo mnogo pritožb zaradi nerednosti, ki so se dogajale pri izvrševanju vojaških rekvizicij povodom zadnjih operacij na naši severni meji, zlasti glede neenakomernega postopanja napram posameznim lastnikom. Deželna vlada je uvedla potom okrajnih glavarstev najstrožje preiskave proti vsem krivcem, zlasti tudi proti županom, ki so ravnali neobjektivno. Vsak slučaj nepravilnosti naj se prijavi pri pristojnem okr. glavarstvu, oziroma mestnem magistratu. Pritožba mora biti utemeljena z določenimi dokazi. Na neosnovane pritožbe se oblastva seveda ne bodo mogla ozirati.

— Pri Sv. Primožu nad Kamnikom je letos cerkveno opravilo na binkoštni ponedeljek jutraj. Na binkoštno nedeljo zvečer večernice kakor navadno.

— Žiri Ljudska šola vabi k prireditvi, ki se vrši v nedeljo, dne 22. junija t. l. po popoldanski službi božji v hiši g. Primožiča (pri Mrovcu) z govorom, petjem, deklamacijo in igro. Dobiček je namenjen za nabavo nove šolske zastave.

✚ Poštni promet iz Amerike v Slovenijo. O tej zadevi smo prejeli sledeči dopis: »Od časa, ko je vsled premirja zopet bilo mogoče vsaj potom Švice dobiti pisma od ameriških Slovencev v Slovenijo, sem jaz vsled dogovora z g. Frank Hudovernikom, tajnikom »Slovenske narodne zveze« v Clevelandu (Ohio) prevzel posel tozadevnega posredovanja pri švicarski pošti, to je, da so se pisma od g. Hudovernika meni doposlala v svrhu naprej pošiljanja v Slovenijo. Nad tisoč takih pisem za domovino je šlo od novega leta naprej skozi moje roke. Danes pa dobim od g. Hudovernika vest, da je od 13. majnika t. l. naprej nastal zopet prost poštni promet iz Amerike v Jugoslavijo, radi tega odpade za naprej moje omenjeno posredovanje. Ker smo tudi dosegli, da sme ekspresni vlak Pariz - Simplan - Ljubljana - Zagreb - Belgrad vzeti s seboj pisemsko pošto iz Švice v Jugoslavijo, bo od sedaj naprej poštna zveza iz Amerike in Švice v domovino še ugodnejša, nego je bila pred vojno.« Cellonge sur Terriet (Suisse - Švica), 4. junija 1919. — Mihael Vošnjak, bivši državni poslanec.

✚ Otvoritev postranske telefonske centrale z javno govorilnico pri poštnem uradu Muta. Pri poštnem uradu na Muti se je otvorila dne 28. maja 1919 postranska telefonska centrala z javno govorilnico, priključena glavni centrali v Vuzenici, za krajevni in medkrajevni telefonski promet.

✚ Prvi transport naših ujetnikov iz Italije. Zagrebški listi poročajo, da je 4. t. m. došel prvi transport naših ujetnikov-invalidov iz Italije. Vrnilo se jih je 750 in sicer iz ujetniškega tabora pri Veroni. Vozili so se preko Linca in Gradača v Zagreb celih 8 dni. Pri-

povedujejo, da so Italijani zelo surovo in elabo postopali z njimi.

— Umrl je na Dunaju dne 1. t. m. g. dr. Karel Dernovšek, prokurist anglo-avstrijske banke. Dr. Karel Dernovšek se je rodil l. 1875. na Raki na Dolenjskem. Doprisk je pravne študije na dunajski univerzi. Vstopil je v državno službo pri finančni upravi, in do l. 1905. služboval v finančnem ministristvu, od koder je prestopil k Anglo-banki. Veljal je za izredno nadarjenega in vestnega strokovnjaka v narodnem gospodarstvu, osobito v davčni upravi in bančnih poslih. Živo in iskreno je ljubil svojo domovino in v bolestnem hrepenenju je čakal, da se more vrniti v domačo deželo, ki ji je hotel služiti po najboljših močeh. Prezgodnja njegova smrt je velika izguba za narod, ki potrebuje večjih in navdušenih delavcev. Dolga mučna bolezen ga je držala na Dunaju in poslednje mesece v bolniški postelji, dokler ga ni rešila tiha smrt. Pokojni je bil zet g. Franca Šukljeta, čegar edino hčer je bil poročil l. 1902. Zapuščal vdovo in šestero otrok. Bodi prebлагemu pokojniku tuja zemlja lahka, dokler ni mogče prepeljati njega truplo v domačo prst. Blag mu spomin!

— Afera König na Vinici. Prejeli smo sledeči dopis: Ker »Slov. Narod« ne neha pisariti o Vinici in endotnem župniku Königu, »Slovenec« je pa samo enkrat s par besedami omenil to zadevo, bo gotovo prav, da se cela stvar v javnosti popolnoma nepristranski pojasni. — Kot znano, je bil župnik König iz Vinice dne 26. aprila t. l. po noči aretiran in prepeljan v zapor v Novomesto — odkoder je bil izpuščen na Vnebohod dne 29. maja t. l. Zaprt je bil radi raznih sumničenj glede boljševiškega gibanja na Vinici, zlasti radi rabuke na velikonočni ponedeljek. Kaj je resnice na tem? Ali je res on kriv nemirov, ali je res on pripravil ljudstvo na upor proti postavi oblasti? — Kdor pozna župnika König, tega starega, častiljivega, izredno nadarjenega moža, ki je poln življenske izkušnje, ne bo nikoli kaj takega verjel! Kdo je tedaj kriv, da se je boljševizem razširil po Vinici? Čujtel! Ko je prišel glas, da je Avstrija razpadla, so se povsod prirejale velike manifestacije za Jugoslavijo. Prav je bilo to. A nekateri »napredni« ljudje niso v svoji preveliki navdušenosti premislili, kaj delajo in kaj govorijo in da ima njihovo početje lahko usodopolne posledice. Gospod nadučitelj Lovšin iz Vinice je zbral n. pr. okoli sebe nad 500 ljudi, postavil na mizo sv. razpelo, prižgal sveče (mogoče je nosil tudi talar in baret) ter prisegel z ljudmi vred, da so in da ostanejo svobodni, da ne pripoznajo niti kralja niti cesarja, nobene oblasti itd. Sedaj, ko fantje nočejo k vojakom, češ da so in ostanejo svobodni, je tega stari, dobronamerni župnik kriv! To je naravnost pretresljiva neumnost. Ljudje, ki bi vsakega človeka, ki ni Slovenec, najraje na drevo obesili, nosijo na sebi res vse poteze »naprednosti«.

— Koniec šolskega leta. Šolske oblasti so določile konec šolskega leta na 5. julija. To pa zato, ker nič ne mislijo. V vojski je bil konec zmajr 28. junija »zaradi izrednih razmer«. Letos so pa po mnenju višjega šolskega sveta razmere seveda boljše, draginje sploh ni, saj je sv. Birokracija ne prupusti. Uradnik z dežele ima recimo tri otroke v Ljubljani v šoli, za vsakega otroka plača 300 kron na mesec. Kakor hitro se pa raztegne šola čez prvega, že mora plačati za čelež pol meseca, v našem slučaju torej 450 kron. Saj jih lahko, ker ima tako plačo, tako si misli višji šolski svet. »Smo že razglasili«. Koliko je bilo že razglasenega in potem popravljenega. Seveda, »nezmotljivost« trpi, ta je pa več vredna kakor krone ubogega uradnika!

Komisariat ministrstva saobračaja v Ljubljani, ki nadzoruje v imenu tega ministrstva vse privatne železnice, osobito južno, uraduje v pritličju Kranjske hranilnice, Knafeljeva ulica 9.

— Subskribentje akcij IV. emisije Delniške stavbinske družbe »Union« v Ljubljani dobe dodeljene jim delnice v družbeni pisarni od 10. t. m. dalje od 2. do 5. ure popoldne.

— Poizvedba. Pogreša se Franc Fajfar iz Sebenj pri Trzinu, ki je služil pri 15. polku, 9. stotniji, 2. vod. Zadnjič se je oglasil iz Galicije junija 1915. Morebitni podatki naj se pošljejo proti povrnitvi stroškov na Ivana Čebavs, posestnik v Ljubnem št. 12, pošta Podnart.

— Ako kdo ve, kje se nahaja Olga Vončina, begunka iz Gorice, je naprošen to naznaniti Luciji Baudaž, Medvođe, Gorenjsko. Stroški se hvaležno povrnejo.

— Kdo ve kaj povedati o kadetnem aspirantu desetniku Ivanu Pavalec, 15. bojne stotnije pešpolka št. 47, ki je pri 11. soški bitki pri žel. predoru St. Giovanni baje prišel v italijansko ujetništvo dne 21. 8. 1917? Tozadevna pojasnila naj se blagohotno naslovijo na stariše Ivan in Marija Pavalec v Mariboru, Urbanova ulica št. 12, ki plačata radevolje vse izdatke in tudi trud.

Kdor ve kaj povedati o Janezu Pečariču iz Čuril pri Metliki, kateri je bil pri zadnji ofenzivi proti Italijanom na Tirolskem, naj blagovoli poročati njegovi ženi Mariji Pečariči iz Čuril pri Metliki, katera hoče radevolje plačati vse stroške. Zgoraj imenovani je služil pri gorskem polku št. 2-5, vojna pošta 238.

Ljubljanske novice.

lj Prijateljski večer Slov. kat. akad. starešinstva v nedeljo, 8. t. m., zvečer se zaradi nepričakovanih ovir ne more vršiti. Starešine in gostje na svidenje ob drugi priliki! — Prof. Bogumil Remec.

lj Ljubljanske Marijine družbe, v kolikor se ne udeležijo shoda na Brezjah, napravijo binkoštni ponedeljek svojo božjo pot na Rožnik. Ob 4. uri se zberejo pri kapelici pod gričem. Člani, pridite polnoštevilno! Tudi slabega vremena se ne strašiti! Kajti to ni izlet za zabavo, ampak procesija v veliki potrebi. Vseposod po celi domovini v teh dneh, preden pade končna odločitev, molite s posebno gorečnostjo, da bi bil Bog po priprošnji Marijini milostljiv naši domovini!

lj Naraščaj šentjakobskega Orla priredi na binkoštni ponedeljek ob ugodnem vremenu izlet na Dobrovo. Odhod točno ob 1. uri popoldne iz šentjakobskega prosvetnega društva. — Vabijo se tudi člani Orla, starši in prijatelji društva, da se izleta v obilnem številu udeležijo.

lj Izredni občni zbor Društva zasebnih uradnikov in uradnic na slovenskem ozemlju se vrši dne 29. junija t. l. ob 9. uri popoldne v Mestnem domu v Ljubljani. — Dnevni red: Poročilo predsedstva. 2. Sprejetje poslovnika. 3. Sprejetje pravilnika o podporah. 4. Reforma bolniškega in podpornega pravilnika. 5. Slučajnosti. — Člani in članice se vabijo, da se radi sklepčnosti udeležijo občnega zbora polnoštevilno. V slučaju nesklepčnosti vrši se izredni občni zbor z istim sporedom tekoma 8 dni, ki je sklepčen ob vsakem številu udeležencev. — Odbor.

lj Za Elizabetno otroško bolnico v Ljubljani so darovali: Ljudska posojilnica 1000 K, kot dvakratno ustanovnino. Rodbina Sušnik, trgovec, Zaloška cesta 300 K, kot častno članarino. Hranilnica kmečkih občin 200 K, kot prispevek. Uradništvo mestne hranilnice v Ljubljani 114 K, namesto venca na grob g. Tomaža Janker. Vozičke so darovale sledeče dame, dr. Papeževa gospa, g. Albina Leskovec, g. prof. Remčeva in g. Fani Zavodnik iz Šiške. Vsem blagim dobrotnikom želimo vesele praznike, želeč, da bi se tudi drugi spominjali v teh dneh najrevnejših otrok Eliz. otroške bolnice.

lj Cestno-policijski red. Ker se je opazila opremljena z lučjo, voziti po hodnikih no-policijskega reda, opozarja policijsko ravnateljstvo na te določbe in osobito na sledeče: »Voziti se mora po levi strani ceste, z nastopom mraka morajo biti vsa vozila opremljena z lučjo, voziti po hodnikih in pešpotih, sprehajalščih in med nasadi je prepovedano. Tovorni in mesarski vozovi morajo voziti vedno korakoma, drugi vozovi pa 1. po mostovih in preko železniških prelazov, 2) pri vožnji z jedne ceste na drugo, 3) pri vožnji po strmih cestah in ulicah. Vsak voz mora imeti dober zavor. Avtomobili smejo voziti v sklenjenih seliščih k večjemu z brzino 15 km na uro (kakor lahek brzen voz), pri gosti megli kakor tudi na mestih, kjer ni mogoče pregledati ceste (na križiščih, močnih ovinkih itd.) na mostovih, v ozkih ulicah, pri velikem prometu in pri večjem zbiranju ljudi pa k večjemu z brzino 6 km na uro. Postajanje na cesti, na hodnikih in pešpotih je prepovedano, ako se s tem moti svobodni promet. Na mestih, koder so javni nasadi, je pse voditi na vrvi. Psi se ne smejo jemati s seboj na tržišče, v kopalnice in druge javne prostore, kjer je to z lepaki prepovedano. Prepovedano je pse po noči puščati na ulici. Psi, kateri imajo navado, da po noči tulijo morajo se držati v notranjem poslopju itd. Prestopki se kaznujejo po ces. nar. od 20. 4. 1854 d. z. št. 96 z globo do 200 K ali z zaporom do 14 dni.

Narodno gledališče.

Drama.

Dne 8. junija, nedelja, popoldne: »Veriga«, znizane cene. Izven abon.

Dne 8. junija, nedelja, zvečer: »Pelikan«. Izven abon.

Dne 9. junija, ponedeljek: Zaprt.

Dne 10. junija, torek: »Za hčer. Amnestija«, B 62.

Opera.

Dne 8. junija, nedelja: Prodana nevesta. Izven abon.

Dne 9. junija, ponedeljek: »Madame Favart«. Izven abon.

Dne 10. junija, torek: »Bajaci« in »Evelina«. A 8-55.

Dne 11. junja, sredo: »Zongler«. C 2-60.

Nalnovelje.

ODGOVOR AVSTRIJSKIH DELEGATOV.

LDU Dunaj, 6. junija. (ČTU) Nemško-avstrijski zastopniki bodo odgovorili na mirovno predlogo najbrž v osmih dneh. Zahtevali bodo teritorialne izpremembe in važne gospodarske olajšave.

FRANCOSKA VOJSKA ZAPUSTILA BELGRAD.

LDU Belgrad, 7. junija. Francoska vojska je s svojim poveljništvom zapustila Belgrad in premestila svoj sedež dalje proti severu. Vrhovno vojno poveljništvo je priredilo v hotelu »Pariz« poslovilni banket generalu De Lobiju in njegovemu štabu. Na banketu je vladalo zelo prisrčno razpoloženje ter je ostavil na vse prisotne globok vtis. Vojvoda Mišić je v svojem pozdravnem govoru generalu De Lobiju izrazil zahvalo tovarišu na svetovnem bojišču, francoski vojski. Poudarjal je zasluge francoske vojske za osvobodjenje Srbije in ujedinjenje Jugoslavije. Vojvoda je naglašal, da se ne bo nikdar pozabilo bratstvo, zapečatenost s krvjo pod neprijateljskim pritiskom. Napil je v slavo vsej francoski vojski na Madjarskem, njenemu poveljniku in štabu. General De Lobi je navajal usodne trenutke v skupni akciji na Balkanu in rekel končno med drugim: »Ko bomo odšli v našo Francosko, vam bomo ostavili najboljšo med nami, najhrabrejše, one, ki so padli na polju časti. Prosim vas, da čuvate te grobove vaših sinov v Francoski in povedati naši deci, da počiva tamkaj deca naroda, ki je raje volil izgnanstvo, kakor pa tuje robstvo. Oni niso nikdar obupali nad svojo domovino, doprinesli so največje žrtve in jo osvobodili.

BOJI NA SLOVAŠKEM.

LDU Praga, 7. junija. (ČTU) Sovražnik je nadaljeval svoje napade na vsej fronti, posebno proti Košicam. Naše vojaštvo brani vsako ped zemlje in je pri Turopolju napredovalo.

ITALJANSKA ZBORNICA.

LDU, Trst, 5. junija. Tukajšnjemu listu »L'era nuova« poročajo iz Rima z dne 5. t. m.: Dne 8. t. m. se najbrž zopet sestane zbornica poslancev v zasedanje. Vlada namerava brzkone predložiti v razpravo mirovne pogoje glasom preliminarjev, sklenjenih z zavezniki. Tudi bi se imelo razpravljati o proračunskem provizoriju in o volilni reformi. Bilo bi kakih 15 sej. — To zasedanje bi seveda dalo tudi priliko za zelo važno politično manifestacijo, o kateri se ne more izreči nobena natančnejša domneva, dokler so še nezane podrobnosti o sklepih glede Reke, Istre, Dalmacije in Male Azije. Poleg tega mednarodnega problema so pereča tudi druga vprašanja, ki zahtevajo največje pozornosti vlade. — Včerašnji ministrski svet se je moral baviti z gibanjem državnih uradnikov, ki zahtevajo med drugim takojšnje izboljšanje plač. Danes se je zopet sestel ministrski svet, da sklepa o tem vprašanju.

Izpred sodišča.

sd »Hauptman boljševikov.« Judež Viktor se mora zagovarjati pred senatom ljubljanskega deželnega sodišča radi hudo delstva javnega nasilstva. Pri Krisperju v Ljubljani je razbil šipo. Pri razpravi pove, da je v Judenburgu pri vojakih udaril med vežbanjem nekega četovodij. Pri raportu ga je stotnik poslal v Gradec v bolnišnico. Od vojakov so ga poslali domov. Predsednik obtožencu: »Saj niste neumen?« — »Seveda nisem, samo korajžen sem.« Dne 12. majnika t. l. je vrgel kamen v šipo pri Krisperju. »No, povejte, kako je bilo!« — »Šel sem po Mestnem trgu, kar me eden ustavi in mi pravi: »P... baraba, kam pa greš?« To me je ujezilo, pa sem vrgel kamen v njega, a ta ga ni zadel, marveč je razbil šipo.« — Predsednik: »V preiskavi ste pa rekli, da ste mislili, da je tistega naščuval Krisper, na katerega ste bili jezni, ker vam ni hotel dati hčere za ženo?« — Judež pravi, da ni bil na Krisperja jezen in da je bil takrat en mal pijan. »Krisper je bil pa na mene jezen, ker sem ga prosil, da naj mi da svojo hčer za ženo.« Predsednik: »Ali ste bili kdaj bolni?« — »Nikoli.« — Predsednik: »Ali veste, kaj so boljševiki?« — »Slišal.« — Predsednik: »Zandarji pišejo, da ste govorili, da boste tam v Moravčah postali vodja boljševizma in da boste v Ljubljani »hauptman boljševikov.« — Iz spisov konstatira predsednik, da je Judež zelo delomržen človek. Sodišče je sklenilo, da odgodi razpravo, da preišče Judeževo duševno stanje.

sd Revica. Velezanimiv slučaj iz poglavja zanemarijene mladine. Pred kazenski senat pripelje paznik iz preiskovalnega zapora mlado dekle. Boso je, slabo oblečeno. Predsednik senata sodni svetovalec Nagode obtoženci: »Koliko ste stari?« — »14 let.« — »Katerega leta ste rojeni?« — »Ne vem.« — »Kje ste bila rojena?« — »Na nemškem Štajerskem. Mater nisem nikdar poznala, očeta imam, 9 let sem bila stara, ko sem šla v šolo, v katero sem hodila 4 leta.« — Dekle je služilo neke na Gorenjskem, kjer je pokradlo svoji gospodinjici ve-

liko obleke in se odpeljalo po železnici proti Škofji Loki, toda v Kranju jo je že prijel orožnik. Predsednik: »Kaj vam je padlo v glavo, da ste pokradla?« — »Da bom k maši šla.« — Predsednik: »Dekle kaže znake skrajno zanemarijene vzgoje.« Iz došlih spisov se konstatira, da je bilo dekle rojeno leta 1904. Prišla je čez demarkacijsko črto. Delala je tu in tam. Predsednik: »Kako si prišla čez mejo?« — »O, čisto lahko.« Ukradeno blago je bilo vredno nad 1000 K. Predsednik: »Ali ne veste, da hodite po slabih, nepravih potih?« — Dekle z jokajočim glasom: »Saj ne bom nikoli več.« Sodišče je obsodilo dekle zaradi prestopka mladostnih v 2 meseca samotne zaprtije. Po razglasitvi razsodbe je predsednik dekletu rekel: »Poskrbeti hočemo, potom varstvenega sodišča, ko bo zaprtija končana, da boste dobila kako službo — revica.«

Inženir A. Š.

Odškodninsko vprašanje pri zasegi velegozdov.

Zadnji čas je prineslo časopisje nekaj člankov o izvršbi agrarne reforme, v katerih se nahajajo tudi razni podatki o rentabiliteti in vrednosti gozdov ter o primerni odkupnini pri njih zasegi.

Nekatere teh popravka potrebnih podatkov hočem boljše razmotriti v zvezi z zraven spadajočimi predmeti.

V »Slovenčevih številkah 117, 118 in 119 razpravlja gosp. dr. Benkovič o velegozdovih v Sloveniji. V svoji razpravi se naslanja, izvzemši poglavje o socializaciji, skoro povsem na referat, ki ga je ravnatelj posestev kneza Karola Auersperga, dr. h. c. Leopold Hufnagel poslal iz Vlasima z dopisom z dne 15. marca 1919 Gozdarskemu društvu v Ljubljani.

Dr. Hufnagel je posnel svoje statistične podatke večinoma po statističnem letnem poročilu za l. 1910, izdanem po c. kr. polj. ministristvu na Dunaju leta 1913.

Pri kalkulaciji cen za žagan, trd in mehak les je vpostavil dr. Hufnagel vsekar prenikzne cene. Računa, da se bo v prihodnje n. pr. za mehak žagan les v eksportu dobilo le 90 K za izpolnjeni kubični meter. Dandanes nam plača vsak prekupec že doma do 400 K in zraven zasluži, ne da bi eksportiral. Da bi v današnji kronski veljavi izražena cena padla prihodnja leta na 90 K, je mogoče, a ni verjetno.

Isto velja glede oglja, ki je vpostavljen v kalkulacijo z le 14 K za q, ko se plačuje zanj danes po 60—65 K in to v krajih, ki so do 16 km oddaljeni od železnice postaje.

Pri vpoštevanju primernejših, višjih cen se končni znesek za izvoženo blago, kalkuliran po dr. Hufnaglu z 21.000.000 večkrat zviša; ako previdno računamo, pridemo na znesek 65.000.000 K.

Trditve dr. Hufnaglova, da ima država pri upravi gozdnih veleposestev težje stališče, kot zasebna, dalje da je dražja, kot marsikatera zasebna in ima torej manjši finančni uspeh, se v splošnem sicer ne da ovreči iz razlogov, ki jih sam navaja in so bili opisani v uvodu omenjenih člankih.

Vendar niso vse trditve povsem merodajne. Če se navaja v obremenitev državne uprave, da je v letu 1910 spravila iz gozdov za 214.000 kubičnih metrov lesa boljše vporabe in 57.000 kubičnih metrov drv manj nego bi bila po gospodarskem načrtu morala, je omeniti, da niso ti prihranki znašajoči 16,8% oziroma 3,4% v enem letu nič izvanrednega tudi v zasebnih velegozdih, ki se upravljajo konservativno.

Nikakor pa ne velja kalkulacija dr. Hufnaglova, da bo znašal čisti donos podražavljenih gozdov povprečno v prihodnje le 5 K na hektar!

Po zaključnem računu za upravno leto 1917/18 znaša čisti dohodek za versko-zakladne gozde na Gorenjskem in Dolenjskem 20.70 K na hektar. Leta 1918/19 pa se bo vsled visokih lesnih cen prav močno zvišal.

Kakšen pa je čisti dohodek na hektar na kočevskem gozdnem veleposestvu kneza Auersperga, ki je pod vrhovno upravo dr. Hufnagljevo v primeri z državnim?

Za decenij 1904 do vključno 1913 se izkazuje za Auerspergovo obširno posestvo povprečni letni čisti dohodek na hektar z okroglo 12 K. Za celokupno državno posest nimamo na razpolago podatkov za ta decenij, pač pa n. pr. za versko-zakladne gozdove, spadajoče v upravni okoliš državnega gozdnega oskrbnitstva na Bledu, ki izkazuje na hektar produktivnih tal letno za isti decenij 15 K 73 vin. Bralec torej primerjaj.

Zadnjeomejeni znesek pa niti ne kaže pravega čistega dohodka, ki je bil v resnici višji. Vzrok nizko izkazanega čistega donosa tiči v tem, da so se vse investicije za trajne naprave, kot so nove gozdne ceste in pota, poslopja i. dr. vpisale kot izdatek decenija (1904—1913), ti izdatki bi

se bili morali pri računanju donosa porazdeliti na daljšo dobo let.

Ker se tudi ves letni etal ni izkoristil — kar dr. Hufnagel graja — je izračunani donos tudi zaradi tega nižji, kot bi imel biti pri normalnem izkoriščevanju gozda.

V splošnem se lahko držimo načela, da se more izkoristiti pri vztrajnem gospodarstvu povprečni letni prirastek lesa. Ta tvori v konservativno oskrbovanih državah in verskoizakladnih gozdih vsaj 4 izpolnjene kubične metre na ha. Vzemimo, da od tega odpadejo 3 kubični metri na les za boljšo uporabo, 1 kubični meter pa na drva.

V deceniju (1904—1913) je bila cena lesa v gozdu na stoječem deblu povprečno kakih 12 K za kubični meter, za drva pa 3 K. Cena povprečnega letnega prirastka na ha bi bila torej za stoječi les 39 K; ako je v blekih verskoizakladnih gozdih ostalo le 15 K 73 vin. čistega donosa, odpade 23 K 27 vin., torej 59% na redne in neredne izdatke.

V visokih izdatkih so zapopadene poleg davkov, upravnih stroškov še izdatki za nakup realitet, napravo novih stavb in zgradbo različnih komunikacijskih sredstev v skupnem znesku 171.676 kron oziroma letnih 17.167 kron, ki znižujejo čisti donos za okroglo 2 K na ha.

Ker se je okrog četrte lesa manj posekalo na ha, kot bi se bilo imelo, rezultira tudi v tem pogledu nižji čisti dohodek.

Vpošteva te faktorje, pridemo do 20 K na hektar.

Ako hočemo to kalkulacijo raztegniti na zasebna gozdna veleposestva, ki se jih namerava poddržati, nam je sledeče vpoštevati:

V zelo obsežnih in na vztrajno gospodarstvo urejenih gozdnih posestvih priraste povprečno gotovo tudi po 4 kub. metre na hektar; dočim imajo ta posestva še celo rezerve ali prihranke na dozorelem lesu, se nekatera manjša posestva ne izkoriščajo na temelju vztrajnega gospodarstva, ampak so že lahko deloma močnejše izkoriščena. Zatorej hočemo vzeti za podlago računa mesto 4 le 3 kubične metre.

Cena lesa v stojećih deblih za boljše poraben les se sme vzeti dandanes vsaj po 60 K za izp. kub. meter, za drva pa po 8 K (v ugodno ležečih krajih se plačuje meh. les na deblu po 80—120 K).

Po gornjem računu je vsakoletna vrednost tega prirastka, ako vsega izkoristimo, na ha najmanj 128 K, koliko gre od tega zneska na upravne stroške, investicije in drugo, se splošno ne da določiti, ker so pri vsakem posestvu drugačne gospodarske in druge razmere.

Ako bi nam ostala — kot gori navedeno — polovica izkupila, bi imeli tačasno 64 K čistega donosa na ha, dočim kalkulira n. pr. Gozdarsko društvo za prihodnost le z 20 K. Večje investicije za stalne naprave, gospodarske načrte, ki pa večinoma že obstoje, bi donos le nekoliko znižale, ker je izdatke za te investicije porazdeliti na daljšo dobo.

V današnji kronski valutni izražena cena lesa tudi v prihodnje najbrž ne bo močno padla.

Nikakor torej ne odgovarja začetkom omenjeni račun dr. Hufnagel, ki vpoštevata za prihodnost le 5 K na ha.

Čisti donos gozdov pa je močno odvisen tudi od kupnine, po kateri bi se odkupili zasebni velegozdi. Ako kupimo drago in moramo najeti posojilo, moramo računati z diferenco med visokimi obrestmi, ki jih moramo plačevati za najeti denar in primeroma nizkim obrestovanjem gozdnih posesti. To obrestovanje zavisi seveda od oborovalne vrste, lesne vrste in gospodarskih odnošajev. V gozdnem posestvu naložen kapital je večidel fiksen in izenačuje obrestovanje težko, ker se investirani kapitali ne morejo poljubno dvigniti.

Normalno obrestovanje denarja se ne da zahtevati od gozda, ker vsi faktorji, ki zvišujejo moralno sigurnost do dohodkov

od zemljišča, znižujejo obrestno mero in sicer predvsem:

1. Sigurnost gozdarskega posestva, ki je ena največjih v primeri z drugimi investicijami in podjetji. Nevarnosti pretijo sicer po ognju, žuželkah, viharju, snegu, toči in suši, toda statistika nam dokazuje, da je ta škoda v splošnem le neznatna.

Sigurnost v gozdu investiranega kapitala je tudi večja kot ona v državnih papirjih, katerih kurz je podvržen padanju. Ako ni mogoče začasno gozdnih pridelkov razpečati, to nič ne de, ker lahko pustimo gozd, da raste dalje, saj se le pridobi — če ni les že prezrel — na količini in na vrednosti lesa.

Zaradi tega so skušali vselej mogotci naložiti premoženje v zemljo osobito v gozdi; računali so s tem, da je rentabiliteta sicer manjša kot v drugih produktivnih strokah, toda je sigurno naložen denar. Vsled tega so se zadovoljili tudi z nižjo obrestno mero kot je navadno običajna.

Z veleposestvom je spojen večinoma tudi samolasten lov, event. ribolov (v bivši Avstriji tudi volilna pravica), kar tudi odškoduje kolikortoliko lastnika veleposestva.

2. V gozdarstvu imamo računati z dolgotrajno porabno dobo, z drugimi besedami, gozd dorašča v posekanje po daljši, 60 do 100 letni dobi, kar vpliva na znižanje obrestovanja v primeri z navadno obrestno mero.

3. Dviganje lesnih cen. Cene lesa se v normalnih časih konstantno dvigajo zaradi vedno večje potrebe lesa, izboljšanja prometnih sredstev in eksportiranja; dandanes so visoke cene lesa deloma tudi še v zvezi s padlo kronsko valuto. Z zvišanimi cenami lesa pridobi posest večjo vrednost, obrestna mera mora zatorej pasti.

V normalnih časih je znašala obrestna mera pri veleposestvu z vztrajnim gozdnim gospodarstvom 2½ do 3¼%, pa tudi manj.

Le, ako računamo s to nizko in resnično gospodarsko obrestno mero, dobimo pri izračunanju njega vrednosti resnično in pravilno število.

Drugačn je seveda kalkulacija, ako posestvo kupimo za nizko ceno, pod pravo vrednostjo. V tem slučaju se nam mora pri pravilnem gospodarstvu tudi višje obrestovati.

Kupec, ki je kupil gozd z izposojenim denarjem, si skuša večinoma na ta način pomagati, da čimprej izseka ves dozorel in tudi dozorelosti se bližajoči les in vnoviči ter poplača večji del kupnine. Tako se odkriža plačevanja obrestne difference med navadnim denarnim in med gozdnim obrestovanjem.

Ako se izvede agrarna reforma na ta način, da se kupijo zasebni velegozdi za nizko ceno, morda celo po predvojni kupni ceni, a ne po predvojni valutni, potem je rentabilitetno vprašanje ugodnejše in bi bilo poddržanje zasebnih velegozdov priporočati že iz tega vzroka, da si država ustvari podlago kredita.

Resnična vrednost gozdov je zelo različna, ker se ravna predvsem po gozdni zarasti, lesni vrsti, starosti, dobroti tal, po bližini ali oddaljenosti od prometnih sredstev, industrijskih naprav itd.

Na hektarju doraščajočega lesa stoji lahko različna množina lesa. Veleposest ima nekaj lepih, starih gozdov s 500 do 900 polnimi kub. metri, izjemoma tudi še več. Seveda imamo tudi veliko mladih gozdov, kultur in posekov, na katerih les še le dorašča.

Povprečno — natančnih podatkov nimamo — smemo, vpoštevajoč povprečni letni prirastek z 3 kub. metre lesa pri 80 letni porabni dobi, vzeti, da je na ha veleposestva vsaj po 240 izp. kub. m. lesa.

Po današnjih cenah in sicer pri 75% lesa vsaj po 60 K in 25% drv po 8 K za izp. kub. m. dobimo vrednost lesa na ha z 11.280 K brez vrednosti tal samih.

Po predvojni cenah lesa in zemlje bi bil pa 1 ha takega gozda z le 240 kub. metri lesa vreden 3.000—4.000 K.

Ako pa govorimo o predvojni cenah, morali bi pa računati tudi s kronami predvojne valute, pri čemur bi prišli najmanj na današnje cene lesa, ako ne do višjih.

V časopisu pa se je poudarjalo, da bi morala ostati odkupnina pod resnično vrednostjo lesa. To se utemeljuje z namenom agrarne reforme. Predlagane odškodnine po 1000 K, 600 K ali celo manj za ha gozda pa so v primeri z resnično vrednostjo vsekakor prenizke.

Podržavljenje gozdov se izplača tudi po višjih prevzemnih cenah. Pomisliti je treba namreč, da še noben kupec ni obžaloval, ako je kupil kdaj kak gozd, če tudi ga je bil drago plačal.

Vrednost gozdov je odvisna tudi od načina gospodarstva, ki zahteva gozdarstva večjih upraviteljev. To načelo bi se moralo upoštevati tudi sedaj, med prehodno dobo, pri imenovanju nadzorovalnih organov.

Komisija za preskrbo vračajočih se vojakov v Ljubljani

je nastala po razsulu Avstrije iz prejšnje »Kranjske deželne komisije za preskrbo vračajočih se vojakov«. Dočim je imela ta skrbeti samo za kranjske invalide, je sedanja komisija prevzela skrbstvo za invalide cele Slovenije. Kolikor se je do sedaj moglo doznati, je v cel Sloveniji okoli 50 tisoč invalidov. To število pa se bo gotovo še zvišalo, kadar se povrnejo vsi invalidi, ki se nahajajo po raznih državah na ozemlju bivše Avstro-Ogrske in v ujetništvu.

Namen komisije obstoji v tem, da se pomore vračajočim se vojniki, predvsem invalidom, do človeške eksistence. Bivšim ujetnikom je treba zlasti preskrbeti perilo, obleko in obutev ter jim pomoči, da se po zadostnem oddihu zopet vrnejo k rednemu delu in opravi. Vse to je zvezano z ogromnimi stroški.

Se večje stroške pa povzroča skrb za vojne poškodovance. Med temi so tudi taki, ki sploh ne bodo nikdar zmogli, s svojim delom zagotoviti si obstanek. Za te bo treba ustanoviti posebne invalidnice, kjer bodo do smrti preskrbljeni z vsem potrebnim. Za manj poškodovane pa je treba skrbeti, da se jim pridobita zmožnost povrne v kar največji meri. To si upa komisija doseči z naknadnim zdravljenjem, preskrbo umetnih udov, ortopedičnim šolanjem, z izpopolnitvijo znanja v prejšnjih, oziroma z izučbo invalidov v različnih novih poklicih. V to svrhu je že ustanovljen na državni obrtni šoli pod vojaško upravo invalidski oddelček z več sobami in z nad 200 posteljami ter z štirimi proteznimi delavnicami. Samo za proteze bo treba v enem letu izdati okoli enega milijona kron.

Na državni obrtni šoli je ustanovljena tudi invalidska šola, ki ima te-le oddelke: 1. za kovinske obrte (ključavničarji, strugarji), 2. za elektrotehniko, 3. za mizarstvo, 4. za urarstvo, 5. za čevljarstvo, 6. za krojaštvo, 7. za pletarstvo, 8. za pisanje na levo roko. Te oddelke obiskuje letos 112 invalidov. Za čas obiskovanja šole se jim izplačuje prispevek po 1 K na dan in za izpopolnjenost k učenju še po 5 K na teden posebej. Poleg tega je na državni obrtni šoli vzdržuje komisija na slovenski trgovski šoli tečaj za stenografijo in strojepisje. Ta tečaj obiskuje 35 invalidov, ki dobivajo vsi podporo od komisije.

Komisija namerava po potrebi ustanoviti tudi druge tečaje, tako n. pr. na jesen zadružni tečaj, za kar bo potrebovala tudi večjih denarnih sredstev.

V svrhu posredovanja za delo in službe vojnim invalidom je ustanovljen pri državni posredovalnici za delo in službe poseben oddelček. Od 1. novembra 1918 naprej so se 110 invalidom preskrbele službe s posredovanjem komisije in državne posredovalnice.

Invalidi, ki se hočejo izučiti kake obrti, ki zanjo na državni obrtni šoli ni posebne oddelke, daje komisija potom Zavoda za pospeševanje obrti v uk mojstrstva. Ti učenci uživajo vse ugodnosti, ki so jim zajamčene po zakonodaji, komisija pa jih mora vzdrževati. Skrbeti mora tudi za nagrado mojstrstva, da se vestneje zavzamejo za invalide. Ko se izuče, dobe podpore od komisije, ki jim tudi preskrbi orodje in opremo, da odpro delavnice. V to svrhu jim daje tudi kredite v potrebni višini.

Komisija za preskrbo vračajočih se vojakov mora torej skrbeti, da spravi vse kolikortoliko delazmožne invalide do kruha. Toda dokler invalid nima ustvarjene eksistence,

je na ramah komisije. Da so stroški ogromni, je umevno.

Za prihodnje je prevzela komisija v načrt še različne druge akcije v prid invalidom. Pred vsem je to ustanovitev moderne urejene bolnice za naknadno ortopedično zdravljenje vojnih poškodovancev. Vanjo se bodo sprejemali vsi tisti, ki potrebujejo novih operacij, ki jim je treba zdravniške pomoči vsled nepravilnega zdravljenja, napačnega operativnega ravnanja, zanemarenih poškodb ali ran itd. Z njo bo združena tudi šola za vadbo z odrevenelimi, otrplimi in nepopolnimi udi. Tak zavod pride v korist tudi civilnim bolnikom, ker zanje tak zavod še ne obstoji. Ustanovitev in vzdrževanje take bolnice pa bo stala milijone.

Znano je, kako sta se v letih vojne razpasla malarija in zlasti pljučna tuberkuloza, ki se ne imenuje zamen morilka ljudstva. Zlasti razsaja ta morilka med bivšim vojaštvom. Da se temu zlu odpmore, je sklenila komisija zidati zavod za tuberkulozne ter prezidati v to svrhu graščino na Golniku, ki jo je bila kupila že Kranjska deželna komisija v iste namene. Načrti so že napravljeni ter se prične z gradnjo na vsak način prihodnjega spomlad. Zavod bo najmoderneje urejen. Imel bo prostora za 200 postelj in mnogo solčnih ležišč na prostem. Golnik ima krasno lego. Leži v osončni planini in je zavarovan proti vetrovom. Ta nadvse potrební zavod bo prvi v naši državi in bo v korist vsemu prebivalstvu, ne samo bivšim vojakom. Stroški bodo seveda ogromni, toda to ne sme plašiti, ker bodo koristili neprimerno večje.

Komisija za vračajoče se vojnike nima sedaj prav nobenih dohodkov in tudi ne zakladov. Da pa more doseči smotre, ki si jih je postavila v načrt, potrebuje večjih denarnih vsot. Zato podpisana komisija

PROSI,

da ji p. t. zavod nakloni ali stalen letni prispevek, dokler komisija obstoji, ali pa enkratno izdatno podporo.

Za naklonitev se komisija že naprej zahvaljuje.

V Ljubljani, 1. maja 1919.

Komisija za preskrbo vračajočih se vojakov, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Dr. Fr. Zupanc, dvorni svetnik itd., predsednik upravnega odbora.

Dr. Fran Jež, komisar in namestnik poverjenika za socialno skrbstvo.

Dostavek.

Ta vloga je bila poslana vsem denarnim zavodom, zadrugam itd.

Program, razvit v tej vlogi, se je začel udeleževati že letos s tem, da otvori komisija zdraviliške oddelke za invalide v Rogoški Slatini (za bolne na ledvica, sladkosečnosti in črevesnih katarh) in Dolenjskih Toplicah (za revmatizem, posledice ran in zlomljenja kosti). Grad Golnik se že letos preuredi provizorično za lečenje tuberkuloznih. Na gorenjo vlogo se je odzvala prva Posojilnica v Crnomlju z zneskom 200 K za leto 1919, za kar ji bodi izrečena najtoplejša zahvala. Vse vane sekvence.

Z enako prošnjo se obrača komisija tem potom tudi na vse občinstvo, ki naj blagovolj po možnosti prispevati k naštetim akcijam, katere so v korist ne samo invalidom, temveč tudi celemu narodu, ker se na ta način zmanjša število delazmožnih ljudi. Darila naj se pošiljajo na Jadransko banko, podružnico v Ljubljani na račun: »Komisija za preskrbo vračajočih se vojakov v Ljubljani«, Darila se bodo objavljala po časopisih.

O uspehih svojih akcij bo komisija od časa do časa javnosti poročala.

Aprovizacija.

a Zdrob za otroke do 3. leta dobe stranke na zelene izkaznice za otroke in sicer: št. 1 do 400 dne 10. junija, št. 400 do 800 dne 11. junija, št. 800 do 1200 dne 12. junija, 1200 do 1600 dne 13. junija, 1600 do 2000 dne 14. junija, 2000 do 2400 dne 16. junija, 2400 do konca dne 17. junija. Za vsakega otroka se dobi 1 kg zdroba, ki stane 4 K.

a Kislo zelje za zamudnike. Zamudniki dobe kislo zelje iz Jakopičevega skladišča na Mirju v sredo, 11. t. m. od 8. do 11. in od 15. do 17. ure. Ker se do novine ne bode več odajalo zelja, naj si ga vsaka stranka sedaj nabavi.

a Siadkorne karte dobe zamudniki na Poljanski cesti št. 13/I. in sicer: iz I. in II. okraja dne 10. junija, iz III. in IV. okraja dne 11. junija, iz V. in VI. okraja dne 12. junija, iz VII. in VIII. okraja dne 13. junija, iz IX. in X. okraja dne 14. junija vsakokrat od 8. do 12. ure. Izjem ni mogoče delati nobenih, ker radi skrajšanja aprovizacijskega osobja ni mogoče hkratu brskati po 60 obširnih zapisnikih.

a Aprovizacija južne železnice deli svojim odjemalcem moko za mesec junij.

Bolečine kot vremenski prerok niso nič izrednega, poznamo mnogo ljudi, ki vedo dobro naprej, da bo v nekaj urah deževalo. Bližajoča se sprememba vremena se opaža v bolečinah, trganju in zbadanju v udih in vsak, kdor trpi na tem, bi bil vesel, če bi se tega proročnega daru mogel znebiti. To je tudi možno. Masirajmo boleča mesta s Fellerjevim Elza-fluidom in napadi bodo opustili. Mnogoštevilni zdravniki priporočajo Elza-fluid za masažo in nobeno vteralno sredstvo ni tako splošno priljubljeno. Je tudi med vsemi najcenejšje, ker stane 6 dvojnati ali 2 specialni steklenici le 24 K. Edino pristnega ima samo lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatr. 134, Hrvaško. Ravno tako vsečno domače zdravilo so Fellerjeve odvajalne rabarbarske Elza-kroglice, ki stanejo 6 skatljic 12 kron, ter Fellerjeva migrenska stogla z zn. Elza-karton 1 K 50 v. Fellerjev turistiški obliž z zn. Elza v kartonih a 1 K 50 v in 3 K hitro odstrani kurja očesa. (c)

Slep mladenič prosi ljudomila srca, da bi mu pripomogli, da si nabavi ročno harmoniko. S tem bi si vsaj nekoliko olajšal žalostno usodo. Blagohotni prispevki naj bi se poslali na njegovega očeta: Ivan Lajkovič, v pokojni železničar v Krškem 78. 3425

Kuharica za vse ali sluzkinja, ki bi imela veselje do kuhanja se išče. Naslov pove upravnistvo lista pod št. 3483.

Esperanto v 33 lekcijah izide v najkrajšem času v zalogi društva hrvatskih esperantistov v Zagrebu. Knjiga bo obsegala 10 tisk. pol za ceno K 10 — brez poštnine. Ker je nalog zelo majhen, opozarjamo slavno občinstvo, naj izvoli že sedaj poslati svoja naročila knjigarni Dragotin Zaklinčič, Zagreb, Illica 43.

Restavracija v Prešernovi ulici št. 9 se priporoča v Ljubljano potujočemu občinstvu. 3407

Okrogel les zelo primeren za ograje pri vrtovih, vilah itd. se prod. Vzdržli mnogo let, trpežnejši kot suma žična ograja. Več pove F. Bizant. Zlabe noša Medvedo.

Parketne deščice nove in stare, posira) ter z voskom ilka, po najnižjih cenah. Delo točno in solidno. ANTON BOKAL, pokladalec parketov, Ljubljana, Ambrožev trg št. 8. (event.) Sp. Hrušica št. 39 pri Ljubljani.

Vinska klet pri Maliču Ljubljana, na pošte pod Jadransko banko. Točijo se v kleti in čez ulico pristna, stara in nova, bela, rudeča in črna vina. Slavnemu občinstvu se najtopleje priporoča STANKO JESENKO.

Dunajska ljudskošolska učiteljica, ki govori franc. in angl. želi mesta čez počitnice kot vzgojiteljica ali družabnica na dežel. Priporoč. dopisnice se prošjo na Marijo Madič, Dunaj XIII. Elztzing. Hauptstr. 103, II. 8.

Zračne gumijske cevi (Luftschlauch) za biciklje kupujem v vsaki množini. Stjepan Jukić, Zagreb, Poljanska ul. 22.

2 hlappa sprejme v službo Košenica, mesar, Kolodvorska ulica 8.

Lepa mesečna soba z električno razsvetljavo se odda gospodu kateri ima lastno pohištvo. Glavni pogoji, da je pohištvo snažno in stanovalec samec. Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod sifro »Lepa soba št. 12.« 3481

Drva, meterka, žagana in cepljena se dobijo v Kolodvorski ulici št. 31.

Vozički (Rippwägen) za 60 cm širok tir, stari ali novi, se kupijo večje množino, eventualno tudi lokomotiva za enak tir ca 20—30 HP. Dobavne pogoje na šentjanski premogokop And. Jakli, Krmelj, Dolenjsko. 3480

Prodasta se dve veliki hiši

v sredini Ljubljane. V obeh hišah se nahajata dobro in staroznani gostilni. Razven stanovanj so še prostori za ustanovitve kake trgovine ali obrti. Posredovalci so izključeni in le resni kupci naj blagovoljno vpslati svoj naslov na upravnistvo tega lista pod sifro »Hiša 1+2«. 3473

Šolskavodstva na Sorenskem

Ker se na prvi poziv v časopisu ni oglasilo dotično šolskavodstvo na Gorenjskem, ki je z dvema vrečama lesenih čevljev prejelo pomotoma tudi vrečo usnjatih čevljev, se vnovič pozivlja, da to nemudoma stori, ker se po vzniku domneva ime kraja, kamor so se odpeljali. Naznaniti je na:

akcija s čevlji, Ljubljana, realka.

Išče se bratovskoskladnični zdravnik za Hrastnik.

Nastop 1. julija 1919. Plača po dogovoru. Cenjene ponudbe naj se pošljejo na bratovsko skladišče v Trbovljah.

Popravila žepnih ur in zlatnine sprejme: F. CUDEN SIN — 3246 nasproti glavne pošte v Ljubljani.

3470

Rodbini Dernovšek in Šuklje naznanjata vsem sorodnikom, prijateljem in znanem prežalostno vest, da je njihovo iskreno ljubljeno, neizmerno dobro soprog in oče, oziroma brat, zet, stric in svak, gospod

dr. Karl Dernovšek

prokurist anglo-avstrijske banke

v 45. letu starosti po dolgi bolezni in previden s sv. zakramenti za umirajoče, v noči na 1. junij t. l. mirno v Gospodu zaspal. Prebлага rajnika smo pokopali dne 2. junija t. l. na župnem pokopališču v Perchtoldsdorfu pri Dunaju, od koder naj se kasneje prepelje v domačo zemljo.

Na Dunaju in v Kandiji, dne 5. junija 1919.

NAZNANILO!

Naznanja se, da se bodo vsled sklepa gerentske seje z dne 1. junija vršili v občini Ziri občinski in gospodarskega odseka vasi Ziri od zdaj naprej zopet letni

živinski sejmi in sejmi za razno blago.

Prvi občinski sejm se vrši dne 13. junija t. l. Kmetovalci, živinorejci in kupci se s tem vladno vabijo, da se sejmov v obilnem številu udeležujejo. Gerentstvo občine Ziri, dne 2. junija 1919.

Dražba dveh plemenskih kobil iz kobilarne Račje.

V četrtek dne 12. junija 1919 ob 10. uri se bosta prodali na javni dražbi v žrebčarni na Selu pri Ljubljani dve plemenski kobili konjerejcem iz ljubljanske okolice, kočevskega, novomeškega in krškega okraja.

Državna žrebčarna na Selu pri Ljubljani.

Obratno nadzorništvo južne železnice, Ljubljana.

Absolventi nižje obrtne šole (stavbnega oddelka) se sprejmejo takoj kot aspirantje za progovne nadziratelje pri južni železnici. Reflektanti naj se osebno javijo pri podpisnem nadzorništvu.

Obratno nadzorništvo južne železnice, Vojaška ulica.

Ovojni papir

Tobačne pipe, palice za turiste, žepne nože, britve, kuhinjske nože, škarje, žlice, denarnice, lovske nože, tobačnice, verižice, brusilne osle itd. se ceno dobe pri trdki

Filip Goldmann, Dunaj IV.

Starhemberggasse 44 (Favoritenplatz). Pošilja se razprodajalcem.

Otvoritev gostilne.

Gostilna, po domače »pri Španu« na Vodmatskem trgu, se otvori zopet na Binkoštno nedeljo. Točila se bodo pristna Trškogorska vina iz Sušnikovih vinogradov po zmernih cenah, in sicer samo v popoldanskih urah. Za prigrizek bode tudi preskrbljeno.

NEŽA MRZELJ, gostilničarka, Ljubljana, Vodmatski trg.

Izurjen knjigotržec

z večletno prakso se išče kot prva moč. Znanje slovenščine ali srbohrvaščine neobhodno potrebno. Ponudbe s prepisi spričeval, po možnosti s sliko, ter zahtevo plače naj se pošlje na

knjigarno Goričar & Leskovšek v Celju.

Istotam se prodajalka, katera je že službovala v knjigarni.

VOŽNJE

Istotam so za poroke in druge prilike elegantni vozovi in konji na razpolago.

JOSIP TURK, Radečkova cesta št. 3.

Slivovko, rum

brinjevec pristni, konjak, sveže stearinske v zavrtkih, marmelada slivno in jabolčno, olje jedilno, poper itd. nudiva po najnižjih dnevni cenah iz najinega tukajšnjega skladišča.

Samo na debelo.

Gregorc & Verlič

Ljubljana

3469

Cesta na Rudolfovo železnico št. 7.

Vodna moč.

Na prodaj je travnik ob potoku, na katerem bi se lahko zgradilo podjetje. Leži pol ure od postaje na Gorenjskem. Vprašanja na upravo „Slov.“ pod št. 3471.

Miši, podgane, stenice, ščurki.

in vsa golazen mora poginiti, ako porablja moja najbolje preiskana in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim mišim K 5, za podgane in miši K 5, za ščurke K 5, za taktura za stenice K 5, uničevalce moljev K 5, prašek proti mrčesom K 5, in K 5, tinktura proti ašm pri ljudeh K 5, maslo za uši pri živini K 5, prašek za uši v obleki in perilu K 5, tinktura za bolhe pri psih K 5, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 5. Prašek proti mravljam K 5. Pošilja po povzetju Zavoda za eksport M. Jünker, Zagreb 39., Petrinjska ulica 3. Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Kositer (cin), od 1/2 do 6 mm
bakreno žico, debelosti
medeno žico, debelosti
železno žico, od 1 do 10 mm
debelosti in vsakovrstno drugo
železnino kupuje in prodaja

Breznik & Fritsch,

trgovina z železnino

sedaj: Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 1 pri Franč. mostu.

Priporočam:

žepne svetilke, baterije in karbidne svetilke

KARBID

zdrobljen, finejši vrste za sobne svetilke, ter različne gorivce, nadalje vsakovrstne žigalnike

granače in ploščnate, ter kamenčke i. dr.

Ignacij Vok

trgovina s šivalnimi stroji in kolesi Ljubljana, Sodna ulica 7.

Čehoslovani!

Kdor se želi vrniti na Češko, Moravsko, v Slezijo in Slovaško, more po zelo nizki ceni kupiti zemljišča, posestva, mlina, tovarne, hiše, hotele, gostilne in trgovine v mestih in na deželi. Priglasiti se je na naslov: Václav Krájčík, inšpektor Pozemkové banky v Prazi, Češko.

Vsakovrstne slamnike

priporoča gospod trgovec in slavnemu občinstvu, kakor tudi slavnate čevlje (solne), predpražnike, slavnate podplate za čevlje

Franjo Cerar, tovarna slavnikov, Stob, p. Domžale.

Tovarna je 7 minut od kolodvora.

Deželna zveza za injski promet in turizmo v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18.

RAZGLAS

hotelirjem in gostilničarjem na Gorenjskem.

Zaradi reklame in oglašujočih se tujcev, potrebujemo sledeče natančne podatke:

1. Kateri kraji so prometu pristopni.
2. Kateri hoteli in gostilne so otvorene.
3. Katero približno ceno ima vsak podjetnik za sebe in prehrano (neobhodno potrebno).

Vabimo interese, da nam najkasneje do 20. junija t. l. vpošljejo te podatke, ker bi se sicer ne mogli za letošnjo sezono nanje ozirati.

V LJUBLJANI, dne 6. junija 1919.

Ravnateljstvo.

NAZNANILO!

P. n. občinstvu vladno naznanjam, da sem prešel svojo I. jugoslovansko krznarnico s Franc Jožefa ceste 3,

v Gradišče št. 7, nasproti dram. gledališča. — Ludovik Rož.

Št. 861.

Dražba lesa.

V k trški občini spadajočem gozdu »Kokovnica« se prodaja okoli 300 m trdega in okoli 300 m mehkega smrekovega lesa, in sicer najvišjemu ponudniku.

Sekanje, pripravljanje hlodov in drv je stvar kupca, odmerjenje in izročitev lesa se zgodi na stanišču. Ponudbe se imajo oddati zapečateni v kuvertah, na katerih naj bo naslov »Ponudba za les« do 20. junija 1919 pri občinskem uradu v Trzinu, kjer so tudi na vpogled kupni pogoji.

Trški občinski urad Trzin,

dne 4. junija 1919.

Zaloga oblek

po najnižji dnevni ceni. — Lastni moderno opremljeni modni salon. — Velika izbira vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga. — Razpošiljalnica po celem SHS ozemlju. — Se priporoča p. n. trgovcem in slavnemu občinstvu trdka

SCHWAB & BIZJAK, LJUBLJANA, DVORNI TRG 3, pod Narodno kavarno.

Prej: T. KUNC.

5000 tucatov trivoglatih pil za žage, izborna kakovost,

4 in 4 1/2 palcev, angl., franc. in Remscheid. znamke.

Plugl, gnojne vile, kose, žage, žreblji, vijaki, orodje vseh vrst v velikih množinah proti takojšnji dobavi.

Prosi se takojšnja brzogovna vprašanja. 3473 (3)

S. RAPAPORT, trgovina z železnino na debelo, Dunaj I., Krugerstr. 5

Pozor! Vinogradniki! pozor!

Žveplo za žveplanje trt

se dobi v vsaki množini i. s. najfinejšo ventilato dvakrat čisteno »Floristella« pri

Gospodarski zvezi v Ljubljani.

3400

Pletilna tovarna Vilibald Ehrenreich & Co.

Dunaj VI., Stumpergasse št. 42

Oddajajo se stalno športni predmeti (sweater, telovniki za gospode, damske jopice, boleros itd.), kakor nogavice, moške kratke nogavice, rokavice itd. itd.

3477 (3)

Vprašanja na zgorajšnjo trdiko!

Otvoritveno naznanilo.

P. n. občinstvu vladno naznanjam, da sem otvoril

mizarsko delavnico v Zgornji Šiški, Celovška cesta

(na meji občine Sp. in Zg. Šiška) ter bodem izdeloval vsa v to stroko spadajoča dela točno in ceno. Za vsestranska naročila se vladno priporočam.

MATIJA PERKO, mizarski mojster, Zgornja Šiška.

Za kompenzacijske namene:

železnina vseh vrst kakor

kose, vijaki, ključavnice, žage, pile, žica, žreblji, gnojne vile, klepala, deli za cevi, nakovala, jeklo itd. itd. v velikih množinah

proti takojšnji dobavi

S. Rapaport,

trgovina z železom, DUNAJ I, Krugerstrasse 5, Telf. VI/1576.

Barva — kemično — čisti
vsakovrstno blago
pere
domače perilo
(pošilja po isto na dom)
tovarna Jos. Reich Ljubljana, Poljanski nasip 4
Podružnica Selenburg, ul. 3.

kemično
svetloboja
ovratnike, zapestnike
in srajce

čisti
obleke

Razglas.

Naš letošnji redni občni zbor je podelil znesek treh tisoč kron za obdaritev 60 dolgo službečih, k stanju naših vlagateljev spadajočih poslov in obrtniških pomočnikov (obrtiškimi pomočniki) z nagradami po 50 K.

Za te nagrade morejo prositi one službeče osebe moškega in ženskega spola,

1.) ki so posli v smislu poselskega reda ali obrtniški pomočniki (obrtiške pomočnice),
2.) ki so služili ali še služijo najmanj deset let nepretrgoma pri enem in istem delodajalcu.

3. ki so vsaj pet let vlagatelji našega zavoda.
Prosilci, ki doslej še niso bili obdarovani z nagrado, imajo prednost pred onimi, ki so v zadnjih treh letih prejeli nagrado.

Tisti, ki prosijo za kako tako nagrado, morajo nepretrgano službeno dobo dokazati s poselsko knjižico ali s spričevalom svojega službodajalca ali na kak drug verodostojen način, n. pr. s potrdilom župnijskega ali občinskega urada svojega službenega kraja. Začasni izstop iz službe zaradi bolezni ne velja kot prestop službene dobe, ako je uslužbenec po ozdravljenju zopet vstopil v službo prejšnjega gospodarja.

Pripadnost k stanju naših vlagateljev se mora dokazati s navedbo številke vločne knjižice Kranjske hranilnice, ki se glasi na ime prosilčeve ali je vinkulirana na njegovo ime, ali pa na drug način, ki izključuje vsako zlorabo.

Za te nagrade se je

do 30. junija t. l.

pisмено ali ustno prijaviti tajništvu Kranjske hranilnice. Te prošnje se bodo rešile do konca meseca julija t. l.

V Ljubljani, dne 31. maja 1919.

Ravnateljstvo kranjske hranilnice.

Kranjska deželna podružnica

n.-a. dež. življenske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice
v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12, II. n.,

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z vojnim rizikom, otroških do, rentne in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

— Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. —

Prospekti zastoj in poštine prosta. — Sposobni zastopniki se sprejema pod najugodnejšimi pogoji.

1000 delavcev

rudarjev za moderno urejen premogovnik v Vojvodini se **tako** sprejme v delo pod zelo ugodnimi pogoji. Javiti se je samo osebno vsak ponedeljek popoldne v našem uradu v Ljubljani. Za dobro plačo, hrano in stanovanje je poskrbljeno, potni stroški se pa povrnejo. Odhod vsak torek zjutraj v skupnih transportih.

Državna posredovalnica za delo v Ljubljani
Gradišče.

MEDVED

Trgovcem z manufakturnim blagom
se priporoča tvrdka

J. MEDVED iz Gorice
sedaj v Ljubljani, Sv. Petra nasip 7.

Okupacijske lire in plačila v inozemstvu

posreduje
Gospodarska pisarna dr. IVAN ÖERNE,
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6/II.
Telefon 37. 3456

Sobni slikar 3453
Andrej Jager
Ljubljana
Trnovski pristan št. 16

se priporoča slav. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela.
Cene primerne. Točna postrežba.

Dobro belo in rudečo

vino

letine 1918 ima oddati Franc
Mathels, Brežice ob Savi.

Josip Janko
urav v Ramniku
na Štini
(nasproti farne
cerkve)

priporoča veliko zalogo
žepnih in stenskih ur,
zlatnine, srebrnine in optičnega blaga po primerni ceni.

OPEKO

zidake in strešnike oddaja po
najnižjih cenah od postaje Celje
Oswatitsch & Karlovšek,
Celje.

Pohišstvo

od priprostega do najfinejšega izdelka
priporoča po solidni ceni FRAN ŠKA-
FAR, Ljubljana, Rimska cesta 16. Stav-
beno in pohištvno strojno mizarstvo

SANATORIJ „MIRNI DOM“

je spet odprt in sprejema bolnike
vseh vrst, kakor tudi okrepčanja
potrebne. Zdravljenje, tudi izvrstna
hrana pri zmernih cenah. Pojasni-
la daje lastnik in vodja DR. FRAN
ÖEH, pošta Gornja Kunguta pri
Mariboru. 3245

Hrv. seljačka košaračka zadruga
Dolnji Vidovec, Medjimurje
prodaja v svoji tvornici na
drobno in debelo vsakovrstne
košare, stole in drugo.
Cenik se pošlje na zahtevo. 3416

Vina

več vagonov se proda skupno ali v manjših partijah po primerno nizki ceni. Več se polze pri Franc Breskvar, Rimska cesta 12, Ljubljana.

Proda se:

Dinamo, 20×25 sveč, popoln. nov,
lovski brek, skoraj nov,
decimalna tehtnica,
vrtni stoli in mize,
nova kopirna preša, 3397
vinski sodi.

Pod naslovnimi šiframi na
I. Jugoslov. anončni in informačni
zavod Beseljak & Rožanec
Ljubljana, Frančevo nabrežje 5.

Priporoča se tvrdka

JOS. PETELINC
Ljubljana — Sv. Petra nasip 7. 2569

Tovarniška zaloga živalnih strojev za vsako obrt in rodbinsko
rabo ter posameznih delov; igle, olje in potrebščine za šivilje.

Ing. Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbni inženir
Specijalno stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe
v Ljubljani, Hilšerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno: Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elek-
trarne, betonske in železobetonske jezove, mostove,
železobetonska tovarniška poslopja, skladišča,
betonske rezervarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske
in železobetonske konstrukcije.
Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženirske stroke.
Tehnična mnenja, zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Drogerija.

J. C. Kotar

Ljubljana
Wolfova ul. 3.

Gotomanufaktura.

Razpis.

Rudarsko oskrbnitvo SHS v Zabukovci pri Žalcu razpisuje
montažo dveh parnih kotlov

obstojećih iz spodnjega valjastega kotla ter nad slednjim ležečega
kotla z razgrevalnimi cevmi. Vsi deli kotlov se nahajajo neposredno
pri kotlarni.

Interesenti, ki bi se potegovali za stavljenje omenjenih kotlov,
se tem potom vabijo na ogled na licu mesta, da morejo staviti to-
zadevne pogoje za montažo.

Zabukovca, dne 4. junija 1919.

3437

Rudarsko oskrbnitvo SHS Zabukovca.

Zvepleno kopališče

VARAŽDINSKE TOPLICE (HRVATSKA)

Železniška in poštna postaja, telefon, brzojav.

Nov zdraviliški hotel.

Električna razsvetljava.

Staroznansko, radioaktivno zdravilišče z žveplom (Schwefel-therme) + 58° C priporočeno
proti protinu, revmatizmu, išiasu i. l. d. Zdravljenje s pitno vodo pri
bolezni v vratu, grlu, prsih,
jetrih, želodcu in črevesnih boleznih. Elektr. masaža, blatne, ogljikovo kisle
in solne kopeli. — Odprto celo leto. — Krasna okolica. — Mod. oprema. —
Novi hoteli. — Prospekte gratis. — Zdravil. zdravnik dr. J. Lochert.

Št. 8869.

Razglas.

Ker prejenja s 1. oktobrom 1919 najemna pogodba z dose-
danjo najemnico, je

oddati hotel Tivoli z restavracijo itd.

drugemu najemniku.

Reflektanti naj vložijo svoje z natančnimi podatki oprem-
ljene prošnje

do vštete 30. junija 1919

v zaprtih kuvertah in označene z nadpisom »ponudbe za od-
dajo hotela Tivoli« mestnemu gospodarskemu uradu.

Iz teh podatkov mora biti predvsem razvidna pristojnost,
doseganje službovanje ali obratovanje prosilčeve in označba
njegovega finančnega stanja.

Oziral se bo predvsem na ponudnike, ki so finančno
zmožni voditi podjetje intencijam mestne občine primerno.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 28. maja 1919.

3369

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6
obrestuje hranilne vloge po čistih

2%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in
je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad
1 milijon enostotniš kron rezervnih skladov.

Posojila se dovoljujejo po 4 do 5%.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Trgovcem z manufakturno!

Ljubljanski veletržci naznanjajo, da so prejeli s pomočjo vlade velike množine inozemskega blaga.
Blago se bo razpečevalo po cenah od vlade določenih. Na drobno bo blago občinstvu na razpolago v vseh detaljnih trgovinah.

3396

Franc Ksav. Souvan. J. C. Mayer. Feliks Urbanc. A. & E. Skaberne. J. Grobelnik. J. Medved.

Prodaja
se začne
12. junija.